

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉG-
GAL EGYÜTT 1 HÓRA 2 P 40 FILLÉR. EGYES
SZÁM: ÁRA HÉTKÖZNAP 10. VASÁRNAP 20 FILLÉR.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. TELEFON 23-6.
FŐKIKADÓHIVATAL JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 2.

(Trianon 14.) 1934. április 8.

Vasárnap

XXXVIII. évfolyam 78. szám

Megkezdték a debreceni kiállítási pavillon építését

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
A Nagyerdőn sok nézője van annak a sürgős-forgásnak, ami az erdőgazgatóság körül fekvő két telken folyik. Az egyik telken már folyik az I. sz. kiállítási csarnok építése, míg a másik telken egyengetik a földet a II. sz. és ugyanilyen hatalmas, 1000 négyzetméter területű csarnok számára, amelynek építését hétfőn kezdik meg. Az I. sz. csarnokot a Tóth és Sebestyén r.t. cég, míg a másik csarnokot Csapó Miklós ácsmester építi. Sürgős is a munka, hiszen mindkét csarnoknak május 15-ére készen kell lenniük, hogy a kiállítók és a vásárlók résztvevők május 20-án megkezdhesék helyüknek rendezését. A kereskedelmi és iparkamarában egymást érik az értekezletek mert egy ilyen hatalmas vállalkozásnak ezer gondja-baja van. — Örömmel kell azt megállapítani, hogy a házasok, közületek teljes mértékben átérzik azt, hogy itt nem kamarai ügyről, kamarai sikerről van szó, hanem elsősorban debreceni ügyről. Debrecen városnak érdeke, hogy ennek a nagyszabású hétnél keretében úgy mutakozzék be, hogy aki ide eljön, az majd innen azzal távozzék, hogy itt jól érezték magát, akár mint látogató, akár mint kiállító és ide újra el kell jönnie.
Egyébként a jelentkezések hatalmas tempóban folynak és már a II. sz. pavillonak is alig van kiadható helye. A jelentkezési határidőt a vezetőség a húsvéti ünnepek miatt, április 15-ig toltta ki.

Zsufolt terem élvezte végig a Szent Erzsébet Egyesület műsoros estjét

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
A debreceni Szent Erzsébet Egyesület, amely már több, mint harminc év óta szolgálja Debrecenben a jótékony ügyét, szombaton este felejthetetlenül szép theatre parét rendezett az Arany Bika zsulodásig megtelt dísztermében. Az összejövetelről s a gyönyörű műsorról anyagtorlás miatt a „Debreczeni Ujság—Hajdúföld” keddi számában adunk részletes beszámolót.

Kitünően sikerült a Jogász és Tisztviselő Kör ünnepi társasvacsorája

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Debrecen úri közönségének régi és népszerű egyesülete, a Jogász és Tisztviselő Kör szombaton este tartotta közgyűlési vacsoráját az Arany Bika kistermében. A vacsorán megjelent dr. Tóth Aurél curiai bíró, díszelnök, Ady Lajos tank, főigazgató, elnök, dr. Rásó Sándor, Ferenczy Viktor alelnökök, Nagy József rendőrfőtanácsos, egyesületi háznavy és a körnek mintegy száz tagja. A vendégek soraiban ott voltak: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, báró Vay László főispán, Rásó István alispán, dr. Kesserű Lajos törvényszéki elnök, dr. Karl János igazgató, Kovács Sándor káplán, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály főszervező és a debreceni magyar társadalom sokmás vezető tagja.
A vacsora elfogyasztása után, amely vitéz Fehér István igazgató körültekintését dicséri, Ady Lajos emlékedett szólásra és mélyen író beszédében méltatva a Kör társadalmi hivatását, poharát a vendégekre emelte, akiknek nevében lelkes ünnepléstől

kísérve dr. Lindenberger János válaszott ékeszőlő pohárköszöntővel. Dr. Tóth Aurél díszelnök szellemestozsziában Ady Lajos elnököt üdvözölte. Tolesvay Bónis

Sándor Rásó István alispánt ünneplte lelkes szavakkal. Még számos nagyhatású pohárköszöntő hangzott el s a megjelentek a legjobb baráti hangulatban a késő éjszakai órákig maradtak együtt. A figyelmes rendezésért nagy ovációban részesítették dr. Rásó Sándor alelnököt és Nagy József háznavyot.

A debreceni MÁV. műhelytelep kétszázötven alkalmazottja megmagyarosította a nevét

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
A névmagyarosítási mozgalom, amely az egész országban megindult, legszebb eredményét a debreceni MÁV műhelytelepén érte el. Itt ugyanis a tisztviselők, alkalmazottak körében mozgalom indult meg, hogy az idegen nevek magyar neveket vegyenek fel. Jó példával írt előt meg Krámer Gyula, a debreceni MÁV műhely kiváló főnöke, aki a vaggongyár munkásai, tisztviselői körében rendkívül népszerűség-

nek örvend. Az ő példája nyomán kétszázötvenen kérték a belügyminisztériumban a névmagyarosítást.

Most a belügyminiszter megengedte, hogy Krámer Gyula műhelyfőnök családi nevét Kamarásra változtassa meg. Ezzel egyidejűleg megérkezett a műhelytelep kétszázötven alkalmazottja részére is a belügyminiszteri engedély a névmagyarosításra.
A debreceni műhelytelep gyönyörű példája bizonyára új lökést ad a névmagyarosítási mozgalomnak, mert a műhelytelep vezetői, tisztviselői és munkásai ezzel a tömeges névmagyarosítással azt dokumentálták, hogy amint vérség és lélekserint beolvadtak a magyarságba és egyek lettek azzal, úgy névben is magyarrá kell lennie mindenkinek, aki osztályosa a kenyeret, szenvedést és boldogságot egyaránt adó magyar életnek.

A Tábla is tizenhárom évi fegyházbüntetésre ítélte Török Imrét, aki pásztorbottal agyonverte a nevelő apját

A vádlott sirva kérte, hogy ítéljék kötéltálati halálra s végül megjelebbezte a 13 évi fegyházbüntetését

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Bizonyára emlékeztet még a közönség előtt az a bestidlis kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság, amely a múlt év szeptember kilencedikén történt Hajdúnánás határában. Itt a huszonhárom éves Török István gazdalegény pásztorbottal agyonverte a nevelőapját, a hetvennégy éves Gál Mátyást. Emiatt a debreceni törvényszék szándékos emberölés büntetése címén tizenhárom évi fegyházbüntetésre ítélte Török Istvánt.

A törvényszéki főtárgyaláson Török István azt vallotta, hogy nevelőapja nagyon rosszul bánt vele. Állandóan ütötte-verte és gyakran lönti küldte, mert dolgozni nem szeretett. Ha ő nem akart lönti, akkor Gál Mátyás alaposan megverte. Szeptember nyolcadikán este azért verte meg, mert egy csigát nem tett fel a szekérre. Ekkor

elhatározta, hogy ha alkalom kínálkozik, az öreg Gál Mátyást elteszi láb alól, vagy legalább is úgy elveri, hogy elmegy a kedve a további ütlegetésektől. Másnap, szeptember kilencedikén együtt mentek ki a Gál által bérelt földre. Ott Gál megéhezett az alkonyati órákban és leült egy tükre vacsorázni. Ő is kért tőle kenyeret, de az öreg nem adott. Azt mondta, hogy előbb menjen tenzerit lönti, majd azután kap kenyeret. Ő erre ismét nem volt hajlandó, hanem odanyúlt a kenyérhez, mire Gál a kezében levő késsel hozzákapt. Török ekkor annyira dühbe jött, hogy felkapott egy hatalmas pásztorbotot és azzal többször fejbevágtta Gál Mátyást, aki eszméletlenül esett össze és csakhamar meg is halt.

A járőrelők másnap hajnalban találták meg Gál Mátyás holttestét és még ugyan-

azon napon elfogták Török Istvánt is, aki eleinte tagadott, később azonban mindent töredelmesen beismer.

A törvényszék tizenhárom évi fegyházbüntetésre ítélte Török Istvánt, aki az ítéletet megjelebbezte a táblához. A debreceni ítéltábla dr. Várady Sándor elnöke alatt működő büntető tanácsa tegnap foglalkozott az ügygel. Az íratok ismertetése után kihallgatták a vádlottat is, aki sirva jelenette ki, hogy nem olyan nagyon bünyös, de ha annak tartják, akkor tisztelettel kéri a kötéltálati halált. Végül is a perbeszédek elhangzása után a tábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét, amit Török az előbbi kérése ellenére is megjelebbezett. Ugy látszik, súlyosabbnak tartotta a tizenhárom évi fegyházat, mint a kötéltálati halálbüntetést.

Báró Vay László főispán személyesen terjeszti a debreceni szerelő kisiparosok memorandumát

Villany és gázszerezők küldöttsége a Nemzeti Egység debreceni elnökénél és főtítkáranál

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
A kormány gazdasági politikájában jelentős szerepet játszik a közüemek reformjának a kérdése, mert ezt a problémát úgy akarják megoldani, hogy a felesleges közüemeket lehetőleg leépítsék s ezáltal főleg a kisiparosságoknak nagyobb munkalehetőséget biztosítsanak. A reform végrehajtását már megkezdte a kormány s vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter legutóbbi rendeletet küldött Debrecen városához is, amelyben a Világítási Vállalat egyes osztályainak beszüntetését rendelte el.

A belügyminisztert rendeletének kiadásánál természetesen elsősorban a kisiparosok érdekeinek és kívánságainak honorálása vezette s a leiratot általános szimpátiával fogadták a debreceni szakmabeli iparosok. Ötven villanszerelő és 12 gázszerező iparost érdekel elsősorban a belügyminiszter rendelete, akik ebben az ügyben most gyűlést tartottak és megvitatták a leiratban foglalt inézkedéseket. A szakmai értekezleten alaposan megvitatták a

miniszter rendeletét, amelynek irányelveit egyhangú helyesléssel fogadták, mindössze a részletekben kértek bizonyos módosításokat, amelyeket memorandumba foglalnak és 62 aláírással ellátva, küldöttségileg vitték fel a Nemzeti Egység debreceni szervezetéhez.

A szerelőiparosok küldöttsége a Nemzeti Egységél és báró Vay László főispánnál

A gáz- és villamosszerelő iparosok küldöttségét a Nemzeti Egység hivatalos helyiségében vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály törvényhatósági titkár fogadta, aki átvette a memorandumot s meghallgatván a küldöttség szónokait, tekintetel kérésük indokolt volt, személyesen vállalkozott arra, hogy a küldöttséget báró Vay László főispán elé vezeti.

A küldöttség szombaton délelőtt jelent meg báró Vay László főispán előtt. A gáz- és villanszerelők nevében Györi Zoltán ismertette a főispánnál az érdekel szak-

mabeli iparosság kérelmét, majd átnyújtotta a memorandumot s kérte annak a belügyminiszterhez való terjesztését. A gázszerezők nevében Nagy Béla hangsúlyozta, hogy mindenben csatlakoznak a villanszerelők akciójához és a főispán támogatását kérte a memorandum kedvező elintézéséhez.

Báró Vay László főispán a legmelegebb támogatását ígerte meg a küldöttségnek és kijelentette, hogy tekintetel a méltányos kívánságokra és a kérdés sürgős volára, maga fogja a jövő héten a memorandumot a belügyminiszternek átnyújtani. Miután a rendeletet amúgy is a kisiparosok érdekében bocsátotta ki a belügyminiszter, annak a reményének adott kifejezést, hogy a kért változtatások teljesítésének semmiféle akadály nem lesz.

A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a főispán válaszát.

Mit kérnek a kisiparosok

A belügyminiszter rendelete a Világítási Vállalat szerelési osztályának, anyagrak-

Igmándi a világ legjobb keserűvize!

Ha betegség gyötri, arra legyen gondja,
Igmándi-val emésztését mindig rendben tartsa!
Az Igmándi keserűviz KIS, HÁROM ÉS FÉL DECIS üvegekben is kaphatók!

táranak és elárúsító üzletének teljes beszüntetését rendelte el. A hatvankét érdekelt szakiparos most azt kéri, hogy a Világítási Vállalat engedje át a magániparosoknak a javításokat és átalakításokat úgy a magánházakban, mint a városi épületeknél s a vállalat csak az éjjeli és ünnepi ügyeletes tartást tartsa fenn sürgős természetű javítások végzéséhez.

Másik kérelmük arra irányul, hogy a Vállalat elárúsító üzletének beszüntetését úgy módosítsák, hogy a Világítási Vállalat a részletfizetéses és kölcsönbér munkák ellátásához a kisiparosság számára anyagraktárt tartasson és ne legyen akadály annak sem, hogy a vállalat a kisiparosság útján gáz- és villamos fogyasztóeszközöket, főzőket, tűzhelyeket, motorokat, csillárokat stb. a fogyasztóknak kölcsönbérbe adhasson. Ez utóbbi kérelmet főleg az indokolja, hogy a kisiparosság töké hiányában anyagraktárt tartani nem képes.

Tekintettel arra, hogy a memorandumban a belügyminiszter rendeletének mintegy részletekbe menő további intézkedéseit kéri pusztán, azok teljesítése a kisiparosság érdekében szemmel tartásával meg is fog történni.

ELHUNYT EGYETEMI HALLGATÓ

Egy igen értékes és kedves ifjú teremtést ragdolt el a halál Csernák János egyetemi hallgató meghalt hosszú szenvedés után a debreceni Augustus-szanaszatóriumban, régi tüdő- és csonttuberkulózis betegségében. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz a Központi ravatalozóból az evangélikus egyház szertartása szerint. A szertartást és gyászbeszédet Pass László ev. lelkész fogja tartani. Temetésén testületileg részt vesz a debreceni „Egyetemi és Főiskolai Lutherszövetség” is, melynek előbb buzgó nénytárosa volt Csernák János.

Népszerű orvosi könyvek

A Debreceni Ujság—Hajdúföld kiadóhivatalának sikerült megállapodást kötni a Norvák Rudolf és Társa Budapest, Baross-utca 21. sz. alatti orvosi szakkönyvkereskedéssel, hogy a kiadásában most megjelent népszerű orvosi könyveket olvasóink rendelkezésére bocsáithassuk budapesti bolti áron.
A kiadóhivatalunkban kapható könyvek a következők:
Természetes gyógy mód és táplálkozás. P. 4.— Irta: Dr. Bucsanvi Gyula egészségügyi tanácsos, főorvos.
A női betegségekről. Megelőzés — Védekezés. P. 3,20. Irta: Dr. Földes Lajos nőorvos. Telein főorvos és az Országos Gyermekegő Liga Szülő és Anyaotthonának v. főorvosa.
Az érlelmesesedés természete és megelőzése, gyógyítása. P. 1,50. Irta: Dr. Bucsanvi Gyula egészségügyi tanácsos, főorvos.
Mit tegyek, ha szép akarok lenni? A nő és férfi kozmetikája. P. 2,60. Irta: Dr. Mezey Károly kozmetikus-bőrgyógyorvos.
A cukorbetegség kórtana, II. Bővített kiadás. P. 2,60. Irta: Dr. Horvay Lajos, a Ligetszanaszatórium v. főorvosa.
Idégség és ösztönélet. II. kiadás. P. 3.— Irta: Felmann Sándor ideggyógyorvos.
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést? II. kiadás. P. 3.— Irta: Dr. Káldor Miklós szanaszatóriumi főorvos.
Hogyan éljen a gyomor- és bélbajos ember? II. kiadás. P. 2,60. Irta: Dr. Lukács Pál belgyógyász főorvos, a gyomor-, bél- és anyagcserebetegségek szakorvosa.
A reumás bajok házi kezelése. III. kiadás. P. 2,40. Irta: Dr. Engländer Árpád.
Hogyan éljen a szívbaajos ember? IV. kiadás. P. 2,60. Irta: Dr. Bodon Károly egyetemi magántanár, m. kir. egészségügyi főtanácsos.
Fenti könyvek a feltüntetett áron 10 fillér portó hozzászámításával kaphatók a Debreceni Ujság fiók kiadóhivatalában, József kir. hg. u. 2. szám.

Gazdasági, konyhakerti és virágmagvak
legmegbízhatóbbak, legolcsóbbak
Kontsek Géza
cégnél.

Labossa Lajos evangélikus hitoktatót elítélte az egyházmegyei törvényszék

Szombaton tartott főtárgyalást a Tiszavideki ág. evang. egyházmegyei törvényszéke a debreceni evangélikus egyháznak Labossa Lajos hitoktató ellen 1932 augusztus havában beadott terjedelmes fegyelmi panasza tárgyában. Dr. Honéczy Géza vil. elnök nyitotta meg a bírósági tárgyalást. A bíróság 32 tanút hallgatott ki. A bizonyítási eljárás befejezése után felállott dr. Bartus Dezső közvádó és súlyos vádbeszédet tartott. Egyébként ismertette Labossa Lajos büncselekményeit: a nagy-pénteki *Urvacsora-osztásban való segédkezés megtagadását, az istentisztelet-tartás megtagadását, hitoktatói kötelességei elmulasztását, a Dóczy-intézet kitérő tanulóinak adott elégséges és jó osztályzatot, az öt ért. autóbaleset és Rapos Győző tragikus halála után tartott első prédikációjának ama kitételét, hogy „az Isten megfogta a rohanó autót, de a kigyót eltaposta”, egyéni, anyagi és választási ügyeinek a prédikációba vitelét, elhunyt kollégái megrálgalmazását, az egyházzsindnok közgyűlési megrálgalmazását, melyért a világi bíróság jogerősen 200 pengőre ítélte el, de legfőképpen azt a minden vétéséget egybefogó „generális” vádat” hangoztatta, hogy a debreceni gyülekezetben az állandó viszály, békétlenség szítója Labossa Lajos, aki ezzel önmaga itélt magáról.*

Dr. Bartus Dezső közvádó feszült csendben hallgatott vádbeszéde után dr. Vargha Lajos, a panaszos gyülekezet jogi képviselője állott fel és reámutatott arra, hogy

kettős, igen fontos érdek forog kockán Labossa Lajos működésével: a jövő szemefénye, az ifjúságnak a vallásérkölcsi nevelése, mert kommunista gyanú miatt vizsgálói fogságban állt, több ízben büntetett hitoktatót nem fejteth ki olyan erkölcsi nevelő hatást növendékeire, amint azt a társadalom és egyház érdeke követeli.

Végül Labossa Lajos hitoktató, vádlott állott szóásra és terjedelmes beszédben bizonyítgatni igyekezett teljes ártatlanságát, büntelenségét, nem ismervén el egyetlen egy terhére rótt vétéséget és büncselekményt sem.

A bíróság zárt tárgyaláson meghozta az ítéletet, amelyet este 6 óra felé hirdetett ki: e szerint az egyházmegyei törvényszék *büncsenek mondtá ki Labossa Lajos vádlottat az egyházi alkotmányba ütköző vétészekben és ezért összbüntetésül 100 pengő készpénzbüntetésre és 300 pengő költség megfizetésre ítélte.* Enyhítő körülménynek vette családosi állapotát, beismerését, nehéz anyagi helyzetét, állandó izgatott kedélyállapotát, súlyosbító körülménynek vette többszörös büntetett előéletét és a büncselekmények halmozatát. Az ítélet ellen az egyházi alkotmányba ütköző vétészekben és ezért összbüntetésül 100 pengő készpénzbüntetésre és 300 pengő költség megfizetésre ítélte. Enyhítő körülménynek vette családosi állapotát, beismerését, nehéz anyagi helyzetét, állandó izgatott kedélyállapotát, súlyosbító körülménynek vette többszörös büntetett előéletét és a büncselekmények halmozatát. Az ítélet ellen az egyházi alkotmányba ütköző vétészekben és ezért összbüntetésül 100 pengő készpénzbüntetésre és 300 pengő költség megfizetésre ítélte.

Ily módon a peres ügy nem jogerős. Az egyház vezetői köreiből és hívei körében egyhangú az az óhaj, hogy az egyházi főtörvényszék csere útján helvezze el az állandó nyugtalanságot okozó hitoktatót Debrecenből.

HOGYAN KERÜLJÜK EL A KORAI ÖREGEDÉST.

E cím alatt most már második kiadásban egy könyv jelent meg, mely a lezmodernebb témával, a természetes megfiatalosodással foglalkozik. A könyv szerzője dr. Káldor Miklós főorvos, a Sista szanaszatórium főorvosa, ki e fontos kis művében a nagyközönséghez szóló munkájában arról beszél, miként lehet teljes erőben és egészségben magas kort elérni. Érdekes stílusban mondja el a szerző hogyan dolgozzunk, pihenjünk, étkezzünk és aludjunk. Az étkezés módja igen fontos tényező és megmutatja az útját vissza a természethez. Az egészség a normális állapot, a betegség természetellenes. Normálisan élünk tehát, ami nem is olyan nehéz dolog, mint sok ember gondolja. Emberek, kik normális életet folytatnak, 100—120 évet is megélenek.
Nincs többé álka a magas kort elérésnek. A modern tudomány egyszerű módon lebbenti fel e titok fátyolát, megmutatja miként érhetünk el magas kort anélkül, hogy öregnek éreznénk magunkat. E könyv életbevágóan fontos mindenki számára. A könyv könnyű, érdekes stílusban íródott és olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk. Az ismert Novák Rudolf és Társa kiadása. Ára csak 3 P. Kapható a Debreceni Ujság fiók kiadóhivatalában, József kir. hg. u. 2. sz.

APOLLO
Ma utoljára a
„A keleti éjszakák”
Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalásküítés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz megszünteti az emésztési zavarokat, feltölti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felfrissíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a **Ferenc József** víz használatát folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

A debreceni frontarcosok ülése

Szombat este tartotta a debreceni Frontarcos-csoport intéző bizottsága ülését, dr. Haendel Vilms m. kir. udvari tanácsos, egyet. ny. r. tanár, a Csoport elnökének elnöklése mellett. Megjelent az intéző bizottság csaknem valamennyi tagja. Kegyes Ferenc szervező tiszt bejelentette, hogy a fegyelmi, munkügyi és jölti, vtgalmi és társadalmi, pénzügyi, sport, sajtó és dalos bizottságok megalakultak.
Ezek után még igen számos kisebb jelentőségű, belkezelési ügy került tárgyalásra, melyek befejezése után az ülés 8 órakor véget ért.

Lengyel Sándor postafőtélügyelő bucsuztatása

A Debrecen 1. sz. postahivatal főnök helyettese, Lengyel Sándor 40 éves állami szolgálatának kitöltése után nyugdíjba vonult. Ebből az alkalomból a Debrecen 1. és a Debrecen 2. sz. postahivatalok személyzete a „Korona” étterem külön helyiségében 60 terítékes búcsú-bankettet rendezett tiszteletére szombaton este. A két hivatali személyzete Bohuss Károly és Fehér Alfréd postahivatali igazgatók, postafőnökök élén csaknem teljes számban részt vettek. A banketten Bohuss Károly postafőnök köszöntötte a távozó kártársát, kiemelve négy évtizeden át kifejtett kiváló munkásságát és Isten áldását kérte a távozóra. Az ünnepeket meghatva, keseretlen szavakkal köszöntötte a nem várt ünneplést. A kitérő menü és ital a vendéglős Tóth Imre nagyszerű konyháját dicséri.

— **AZ EGYESULT KER. NEMZETI LIGA VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE.** Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga április 9-én, hétfőn este 6 órai kezdettel a Liga székházában (József kir. herceg utca 16. sz.) választmányi ülést tart, melyen a tagok megjelenségét kéri az elnökség.

A Selmeci bál vasárnap délután

A debreceni Csokonai színház örösi sikert aratott operettüldonsága, a *Selmeci bál* legközelebb ma, vasárnap délután kerül színre, a három órai előadásban. A darab legutóbbi előadását is zsúfolt ház nézte végig, úgy hogy egyetlen egy helyet sem lehetett kapni. Minél tovább marad műsor, az a kedves, könnyeztető, kacagtató izzig-vérig magyar darab, amél nagyobb és nagyobb tömegeket vonz. A legutóbbi előadáson ott volt a környező vidéki városok vezető intelligenciájának sok tagja. Hajdúböszörményből, Hajdúnánásról, Szoboszlórol jöttek sokan az előadás meglekintésére s a leghálásabb közönség volt az a négy páholyt megtöltő gazda, levente és földműves csoport, amely a nagyháti Semsey uradalom kitérő igazgató tanítójá, az országos nevű író Tárnay István vezetése alatt vonult fel.
A szerzők egyértelműleg kijelentették, hogy 10 előadás zúgó tanszivarában ezek a *tapsok és ezek a könyvek hatótták meg őket leginkább.* A magyar falu, a szép és jó iránt lelkesedő magyar lélek gyöngyszemeként ragzózó fényes könnyei.
A mai előadás iránt szintén óriási érdekldés nyílvánul meg. A jegyekről ajánlatos jó előre gondoskodni, mert a legutóbbi előadás alkalmával is több mint százan maradtak leev nélkül.

MA VASARNAP UTÓLJÁRA
HÉTFŐN APRILIS KILENCEDIKÉN ELŐSZÖR

RENA TE MÜLLER HERMANN THIMIG
EGYÜTTES FILM JE

Előadások 5, 7 és 9 órakor. Az első előadásán mindennap mérsékelt helyáarak.

JOAN CRAWFORD GARY COOPER
UJ MODERN FILM JE:
A szerelem és önfeláldozás
legcsodálatosabb apotheozisa

VIGSZÍNHÁZ
EZ ÉV LEGREMEKEBB ZENÉS VIGJÁTÉKA
VIKTOR vagy **VIKTÓRIA**
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Az első előadásán mindennap mérsékelt helyáarak.

énMaélek
TENGERI ÖTKÖZETEK, REPÜLŐGÉPFELVÉTELEK

Cyberces interjú

dr. Tassy Ferencel,
a Monti Kör főtitkárával

Halló!... Halló!... Itt a Debreceni Ujság—Hajdúföld szerkesztősége. Főtitkár úr, szíveskedjék nyilatkozni a Monti Kör legújabb akciójáról.
Dr. Tassy Ferenc: A Monti Kör, amint azt a Debreceni Ujság hívségi száma közölte, társadalmi óhainak engedve országos akciót kezdeményezett abból a célból, hogy a közép- és kereskedelmi iskolákban az olasz nyelv legalább fakultatíve, a jelenleginél sokkal fokozottabb mértékben taníttassék. Szemelőtt tartva az egyre erőteljesebben fejlődő magyar-olasz gazdasági, politikai és kulturális kapcsolatokat. Erről a kezdeményezésről a fővárosi sajtó is megemlékezett. Eddig Budapestről, Pécsről, Zalaegerszegről és Nyíregyházáról esatlakoztak mozgalmunkhoz, amelynek sikere nem fog elmaradni. Mint érdekességet említem, a zalaegerszegiek elkértek alapszabályunkat, hogy körülményekhez hasonló elkövetésű egyesületet szervezzenek.
A Monti Kör június 24. és július 18. között tanulmányútát rendez Velence (2 nap), Bologna (1 nap), Firenze (5 nap), Róma (11 nap) és Nápoly (3 nap) művészeti, történelmi látványainak és faszta alkotásainak megtekintésére. Az útra megfelelő számú jelentkezés történt. Április 15-ig minden résztvevő köteles befizetni 50 pengő jelentkezési díjat. A hátralévő 210 pengőt június 5-én kériük. Meg vagyunk róla győződve, hogy a debreceni olvasóbarátoknak ez az első olaszországi tanulmányútja eredményekben gazdag lesz és alkalmat ad arra, hogy Debrecen olasz kapcsolatai minél jobban kímélvüljenek.

R. Berde Mária trónó Debrecenben

A Volt Iskolatársak Szövetségének öszi és tavaszi kulturáléutántái magasívóú műsorokkal mindig előkelő helyet foglalnak el Debrecen irodalmi életében. Ilyen kimagasló irodalmi eseménynek ígérkezik az erdélyi írógárda elismert kiválóságának R. Berde Mária írónőnek pénteki szereplése, aki „A nő szerepe az irodalomban” címen tart szabadelőadást.
Berde Mária írói portréját a tanítónőképzőintézet kiváló igazgatója, dr. Papp Ferenc fogja néhány finom ecsetvonással megrajzolni.
Az előadás színhelye az új Dóczi tornatermbe, kezdete fél 6 óra. Jegyek hétfő délutántól kezdve kaphatók Springer József és Harnathy Ferenc könyvkereskedésében. A teljes és pontos műsört még közölni fogjuk.

Szerdán este zárul Pataky Sándor képkiallítása

Napról-napra fokozódó érdeklődés nyilvánul meg Debrecen műpártoló közönsége részéről Pataky Sándor aradi festőművész képkiallítása iránt. A Déri-múzeum kiállító termét állandóan sokan látogatják és a gyönyörű akvarellék, amelyekben a székesfehérvári jellegzetes tájképei és egyszerű falusi részletei tárulnak a közönség elé, általában tetszést aratnak. A nagy látogatottság érthető is, mert egyszerű Pataky Sándor még sohasem rendezett tárlatot Debrecenben, másrészt a debreceni székesfehérvári családok most szereshetnek legkedvesebb emléket szülőföldjükről. A képkiallítás április 11-én, szerdán zárul.

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn visszavonhatatlanul utoljára a legújabb magyar világsiker az

Adaregénye

Agal Irén és Jávör Pál főszereplésével az

URANIÁBAN.

Szenzációs új kísérő műsor. Előadások kezdete: vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor, hétfőn 5, 7 és 9 órakor.

Debrecenben elfogták egy sikkasztó nyíregyházi kalapossegédet

Aki a zsebében hordja az „előéletét” — Kalapossegéd, mint a szerelem és a szacharin áldozata

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A nyíregyházi rendőrség megkeresést intézett a debreceni kapitánysághoz és közölte, hogy ott egy Kocsis Erzsébet nevű leány feljelentést tett Onodi Géza 19 éves kalapossegéd ellen, aki tőle 85 pengőt csalt ki. A debreceni detektívek rövidesen kézrekrítették Onodi Gézát, aki megszőkött Nyíregyházáról és Budapestre akart utazni. Mikor megmozdították, egész sereg idezést találtak nála. Kiderült ezekből, hogy jövendőki kishágás, lopás és egyéb bűncselekmények miatt elővezetését rendelte el a nyíregyházi törvényszék. Most kellett volna ezenfelül bveönlúnia a fogházba rövidebb

büntetésének letöltése céljából. A fiatal ember ilyen formán magánál hordozta egész „előéletét”.
A rendőrségen azt vallotta, hogy Kocsis Erzsébettől szacharint kapott eladásra és a pénzt, amit árult, elsikkasztotta. Sirva panaszkodta, hogy ő tulajdonképpen a szerelem áldozata, mert menyasszonya van Budapesten, akit már régen nem látott. Ehez akart felutazni ezért nyúlt az idegen pénzhez.

Onodi Gézát a rendőrség őrizetbe vette és átkísértette a nyíregyházi kapitányságra.

A Debreceni Jótékony Nőegylet választmányi gyűlése

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni Jótékony Nőegylet választmányi népes gyűlést tartott április 6-án, pénteken, a Nőegylet Árvaháza tanácstermében.

Jelen voltak: Sass Béláné elnök, dr. Kesseri Lajosné alelnök, Balogh Istvánné, Bárdos Gézáné, dr. Darkó Jenőné, Fehértó Dánielné, Huttirayné Rutter Sarolta, Martinek Ferencné, Rauchbauer Jenőné, Suhajda Béláné, Szentgyörgyi Lajosné, Tomory Gyuláné, Sz. Tóth Béláné, dr. Varga Zsigmondné, dr. Vekerdy Béláné, Zoltán Ödönné, dr. Erdős Károly egyetemi

tanár, igazgató, dr. Szondy György főtitkár, Nagy Jenő ellenőr, dr. Kováts Jenő ügyész, Kardos László pénztárnok, Magyar Bertalan titkár.

A gyűlést Sass Béláné elnök nyitotta meg. A múlt gyűlés jegyzőkönyvét dr. Szondy György főtitkár olvasta fel. Az elmúlt 1933 év zárószámát és az 1934 év költségvetési előirányzatát, melyet előzőleg a számvizsgáló bizottság felülvizsgált s teljes egészében jóváhagyott, Nagy Jenő ellenőr ismertette. Választmány a számadásokat egyhangúlag elfogadván, közgyűlés elé terjesztte.

Nagy Jenő gondnok és dr. Kováts Jenő ügyész jelentése után, Sass Béláné elnök tett indítványt a közgyűlés összehívására. A közgyűlés tárgysorozatát Magyar Bertalan titkár ismertette.

A választmány az évi rendes közgyűlés idejéről 1934 április hó 10-én, kedden délután négy óráig állapította meg, az Árvaház tanácstermében, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó, 2. Titkári jelentés, 3. Pénztárnoki jelentés, 4. Számvizsgáló bizottság jelentése, 5. Ellenőr és gondnok jelentése, 6. Ügyész jelentése, 7. Költségvetési előirányzat az 1934 évre, 8. Előterjesztés főtitkári tisztség szervezése s ezzel kapcsolatban, az alapszabályok módosítása iránt, 9. Főtitkár, titkár és választmányi tagok választása, 10. Esetleges indítványok.

Sass Béláné elnök tett javaslatot a Nőegylet nyári ünnepélyének a megrendezésére. Az elmúlt nyáron is igen igényes anyagi és erkölcsi sikerrel ment végbe a Nőegylet árvaháza udvarán tartott ünnepély. Ehhez hasonlóan fog az ünnepély az idén is megrendeztetni. Az ünnepély a Debreceni Hét elmúltával, június 17-én tartatik, fagyalt-délutánként, háziasszony rendszer szerint. Ez alkalommal kerülnek kisorsolásra a Nőegylet árvári által készített kézimunkák is.

Dr. Szondy György főtitkár ismertette ezután báró Vay Lászlónénak, a társadalmi inszégakció elnökének Sass Béláné elnökhöz intézett köszönő levelét az inszégakcióban való, lelkes, öntefájdó közreműködésért.

A választmányi gyűlés Sass Béláné elnök zárószavaival ért véget.



On mosakszik

- 1 drb. kézmosószappan elsőrendű 1/4 kg.-os — P — 07
- 1 kg. fürdőszappan jöminőségű P 1.48
- 1 drb. mandulaszappan „Izsák” P — 18
- 1 drb. mandulaszappan „Izsák” közép — — — — — P — 22
- 1 dr. mandulaszappan „Izsák” óriás — — — — — P — 28
- 1 drb. fürdőszappan „Izsák” kicsi — — — — — P — 18
- 1 drb. fürdőszappan „Izsák” óriás — — — — — P — 54
- 1 drb. tejszappan „Izsák” nagy — — — — — P — 54
- 1 drb. lanolinszappan „Izsák” óriási arcfinomító — — — — — P — 78
- 1 drb. mosdókezyü frofir — — — — — P — 48

IZSAK JÓZSEF R.T.

DEBRECEN, Csapó-utca 17.
Telefon: 26-55.

Nagy szenzációt keltett a Kodály-est művészi plakettje

Kodály Zoltán Debrecenben

Még forgalomba sem kerültek az április 15-iki Kodály-est művészi plakettjei, máris erről az átütő sikerű újításról beszél a város közönsége. Művészi plakett, mint belépőjegy. Hogyan lehetett ezt megcsinálni? Néhány hónappal ezelőtt telepedett meg Debrecenben egy kiváló magyar keramikus művész, Krupinszky László és a Magoss György-terem nagy iparművészeti keramikai műhelyt rendezett be. Az ő ötletéből született meg a plakett terve, amelyet a nagy hírű debreceni szobrász, Medgyessy Ferencel mintázott meg. A plakett sokszorosítása az új debreceni keramikai műhelyben történt. A plakettek mindegyike egy kis iparművészeti remek, amely történelmi becsén túl, időtálló értéket képvisel.

Egy gyönyörű Kodály-émlékhez jut tehát mindenki, aki résztvesz az április 15-én, vasárnap este 6 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében rendezendő Kodály-esten.

A nagyszabású zenei ünnepen, amely egyben nagy kulturális is a legkiválóbb debreceni művészek szölkattatják meg Kodály szerzeményeit. Dr. Baranyi János, Erdész Mihály, Hoór-Tempisz Erzsébet, Szabó Emil, valamint három kórus, a zenede gyermekkora Elefánthy Mária, a zene

Férfi ruhaszöveteket, férfi fehérneműt
Benyáts áruházában vásárol a legjobban.

néde vegyeskora Szabó Emil és a Dóczi kórusa Horváth Károly vezényletével szerepelnek az ünnepélyen.

Az ünnepi esten megjelenő Kodály Zoltán a Debreceni Ady Társaság elnöke, Ady Lajos tankerületi főigazgató fogja üdvözölni megnyitó beszédében. Kodály Zoltán

Deris tavaszi nap
boldog hangulatát
állandósítja otthonában a / / /
7331 3-1 CSÖVES
SAVSZÜRÖS

ORION RADIO

Főlerakat:
Soltész, Kálvin-tér 2.

az est keretében felolvasást is tart a modern magyar zenéről.

A belépőjegyűl szolgáló plakettek I—VI. sorig és a négyzetmélyes páholyokra szóló érvénnyel darabonként 2.30, VII—XIII. sorig 1.20, a XIV. sortól 50 filléres áron előre válthatók az Arany Bika halljában, Békés Lajosnál, Méliusznál, a Városi Zeneiskolában.



Mindenmapi regöles

Haj, regö-rejtem,
Ejmeletem ejtem...
Jorga mondja szeretettel,
Dákóromán eredettel:
Romulescu! Rémuji!
Kustye! Csiba! Némulji!
Oláh gazda tanyasarkas,
Dadája volt anyafarkas...
Da-da! — mondja Cúza, —
Ejmelete nyúzsa:
Rohadt tóga... avas dárdá...
Ejölkelöbb a Vaszgáda...
Mutatja a boeskor:
Gyerekkoruk boes-kor...
Szent örökül hagyta tájuk:
Medve volt a nagyatájuk...
Valahol még él a medve,
Kicsit ugyan élemedve...
(LISZTIUS)

Kerékpárt, csillárt, rádiót,
legolcsóbban részletre
SOLTÉSZ
Kálvin-tér 2.

Április 22-én lesz az Ipartestület közgyűlése

A debreceni Ipartestület április 22-én, (határozatképtelenség esetén pedig 1934. évi április 29-én), vasárnap délelőtt 10 órakor, sajtó dísztermében (Simonffy u. 1.c., II. em.) tartja harmincötödik évi rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Nemzeti Hírszöveg. Előadja: az Iparos Dalegyelet. 2. Elnöki üdvözlés; a határozatképtesség megállapítása és 3 jegyzőkönyvhiitelesítő megnevezése. 3. Elnöki jelentés. 4. Az előjáróság jelentése az Ipartestület 1933. évi működéséről. 5. Az Ipartestület 1933. évi zárószámadásának betérjesztése és a számvizsgáló bizottság idevonatkozó jelentése. Ennek letárgyalása után határozathozatal a zárószámadások felett és a felmentvény megadása. 6. Az Ipartestület 1934 évi költségvetésének és ennek keretében a tagdíjak megállapítása. 7. Az előjáróság kiegészítése. 8. Három számvizsgáló választása. 9. A tanoncvizsgáló bizottságok kiegészítése. 10. Esetleges előjárósági előterjesztések. 11. Indítványok, 12. Hírnysz.

Mindenkinek használni a csuda jó és olcsó Dr. Scholl-féle lábsó

Minden patikában és drogeriában 80 fillérért kapható.

Ma van az Uzsószövetség debreceni közgyűlése

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Ma délelőtt 11 órai kezdettel tartja a Magyar Uzsó Szövetség Keleti Kerületi évi rendes közgyűlést a Városháza kistanács-termeiben. A közgyűlés jelentőségében magasan kiemelkedik a szokásos közgyűlések sorából, miután most tulajdonképpen két kerület egybeolvasztásáról van szó.

A M. U. Sz. úvidéki szervezésének egyik része, hogy a volt északi (Miskolc, Eger) és keleti (Debrecen, Szolnok) kerületeket Debrecen székelyjele összeolvasztotta, s ennek a közös munkának kiinduló pontja lesz a vasárnapi közgyűlés. Délelőtt 10 órakor a volt északi kerület feloszlató közgyűlését tartják meg ugyancsak Debrecenben a Városháza kis tanácstermében.

Az egyesített kerület elnöke Ady Lajos tankerületi főigazgató, akit a Magyar Uzsó Szövetség közgyűlése választott már március 25-én meg, aki így a M. U. Sz. elnökségének is tagja.

A közgyűlés iránt a taggyűlések körében nagy érdeklődés mutatkozik. Debrecen kívül Eger, Szolnok, Jászapati, Miskolc, Nyírszgyháza, Kiszvárd, Diósgyőr, Gyöngyös stb. városok egyesületeinek képviselői már bejelentették részvételüket úgy, hogy népes és hívós közgyűlésre van kilátás.

A bélyeggyűjtésről

A gyűjtés maga a legrégebb emberi ösztön. Óseinknek ugyanis szüksége volt arra, hogy a megélhetéshez szükségeseket összegyűjtse. E gyűjtés azonban általános volt. A műveltség és kereskedelem fejlődésével az ember csak azok gyűjtésével foglalkozik, amire neki személynél éppen szüksége van. Ezeket azután később már cserélt, majd pénzzé teszi, hogy a pénzen vegye meg azt, amire éppen szüksége van. Ez őskori velünk született gyűjtési ösztöntől haitva a mai modern ember azután gyűjt képet, szobrot, ásványt, virágot, bogarat, lepkeket stb. esetleg bélyegeket.

Sokan nevetve és lekicsinylőleg mondják: na ez is bélyeggyűjtés... Ugyan mit tud egy intelligens ember azokon a rongy, vacak papírokon gyűjteni stb. Pedig a bélyeggyűjtés a sportok egyik legérdekesebbje, mert ez egymaga ad annyi vonzó erőt, mint egyik-másik sport sem. Uralkodók, a tudomány legféresebbjei, a legnagyobb népisztókraták, katonák, tisztviselők, az olvasni-írni még alig tudó nebuló keresi, kutatja, időt és fáradságot nem ismerve, hogy ezt a lebecsült, kis, semmitmondó papíroszt, a bélyeggyűjtés gyűjteménye részére megszerezze és azt az albumába elhelyezhesse. Tehát mégis kell valami értelmének, céljának, hasznának lenni a még mai nap is sokak által lebecsült bélyeggyűjtésnek. De van is.

A bélyeggyűjtés először is megtanít benyűnket a rendszerettség. Minden gyűjteménynél szükséges ugyanis, hogy az általunk gyűjtött valamit egy megfelelő rendszer mellett tisztán, pontosan és esziosan legyen elhelyezve. Legjobban szükséges ez a bélyeggyűjtésnél, ahol legnagyobb szükség van a tisztaságra, pontososságra és szépérzékre. Az az idő, amelyet a bélyeggyűjtéshez szükséges, azoknak válogatásával, vizüelzésével, fogazás mérésével stb. ellátunk, elvonja figyelmünket a mai súlyos gazdasági helyzetéről s valóságáról felülről, felfrissít bennünket. Ezeket kívül megismerteti és megtanít a földrajz növénytan, állattan, címertan, jelvénytan, pénzegegyesek stb. általános ismeretere, de megmutatja az uralkodók, felfedezők, tudósok, egyes világhírű építési mérnökök, a szokások gazdag tárházát is. Végeredményben az újabb kor történetét is adja, mert megismerjük belőle az egyes országok szétválasztását, új országok keletkezését, az egyes országokban végrehajtott politikai változásokat. E sok tanulság mellett kifejezti a gyűjtőben a kereskedelmi szellemet is, mert hiszen a gyűjtő felesleges csepeányagát cserélt, eladta stb. E sok ismeret iátszi könnyedséggel való megszerzése vezette a pedagógusokat annak engedélyezésére, hogy a tanuló ifjúság iskolákban egyesületben tömörülve hódolhasson a bélyeggyűjtés nemess sportjának.

Nem-e csodálatos az, hogy a bélyeggyűjtők tábora állandóan nő és hogy a bélyeggyűjtés sokféle nyelven megjelenő több száz folyóirat, könyv és katalógus foglalkozik.

Debrecenben is van már tíz éve egy bélyeggyűjtő egyesület, mely vasárnaponként 11 órakor tartja rendes heti összejövetelét a Gazdák Biztosító Társaság Fejéze József-út 38. sz. alatt levő I. emeleti helyiségében. Hogy pedig az egyesület belső életét a közönség is megismerje, a Debreceni Héttel kapcsolatosan egy házi bélyegkiállítás rendez. (N. L.)

Üzembe helyezik a külsőségi iskolák fürdőberendezéseit

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A város a múlt esztendőben nagy költséggel melegvízes tussoló szerkezetekkel szerelte fel a csapókerti, nyilastelepi és nyulási iskolákat. A fontos egészségügyi berendezést azóta nem tudták üzembe helyezni, pedig a cél az lett volna, hogy hetenként legalább egyszer melegvízzel letussolják az iskolás gyermekeket. Az üzembehelyezés érdekében dr. Csűrös Ferenc tanácsnok elnöklésével tegnap értekezlet volt a városaházam, amelyen résztvett a három iskola igazgatója is. A megbeszélésen kiderült, hogy eddig azért nem fürdethették meg a gyermekeket, mert az iskolai altisztek nem értenek a kazánkezeléshez, másrészt pedig a fűtés-

költségeket sem tudták biztosítani. Most a város az értekezlet eredményeképpen átiratot fog intézni a református egyházhhoz, hogy a csapókerti és nyilastelepi református iskolákban gondoskodják a tussoló berendezés használatbavételéről. A tanfelügyelőhöz pedig azért, mert a nyulási állami iskola az ő fenntartósága alá tartozik. A három iskola tussolójának használatbavételébe ezer pengő igényel. Ennek az összegnek a felét a város vállalja, másik felét pedig a református egyház, illetőleg az állam fogja viselni. Ezen az alapon már a legközelebbi napokban használatba veszik az egészségügyi szempontból nagyon üdvös tuss berendezést.



Ella Ilbak plasztikus táncestje.

Ella Ilbak, a világhírű eszt. táncosnő egyetlen estén vendégszerelnél fog a Csokonai színházban, ahol egész estét betöltő műsorral lép a debreceni közönség elé. A táncest április 10-én este fél kilenc órakor lesz a Csokonai színházban. Az érdeklődés olyan óriási, hogy a jegyek már elővételben nagyrészt elkeltek. Mindenképpen helyesen teszi, ha jegyét igyekszik előre biztosítani.

3 óra olcsó helyárakkal: SELMECI BÁL

6 óra olcsó helyárakkal: SÁRGA LILIAM

9 óra rendez helyárakkal: KÉK DUNA

MAZELŐADÁS



CSOKONAI SZÍNHÁZBAN

Milyen a Hortobágyon a pásztorok ünnepe?

Irta: KÁPLÁR MIKLÓS

A húsvéti ünnep a városi embernek nevezetes. A nyulak, tojások már előre ki vannak rakva a kirakatokba, jóval az ünnepek előtt. Megkapják az emberek a húsvéti ajándékokat, virágot, disztojtást, csokoládé-nyulatot és virágüzletekbe a virágokat és a fehér nyulat a kalitkába. A pusztán nincs semmi jele az ünnepnek. Ott nincs semmi egyéb, csak amennyire a szem belát: a végtelen nagy pusztaság, a levegő végtelensége, a felhők változata, a fényjáték. És ebben a végtelen pusztaságban éri az ember, hogy milyen kicsi a nagy mindenségben. Ott, a pusztá végtelen csendjében éri az ember, hogy az Isten mindenütt jelen van. És ha az ember a pusztá közepén elgondolkozik, éri, hogy milyen hitvány az ember és milyen hatalmas az Isten. A végtelen nagy pusztaságban, amennyire a szem belát, nincs semmi, csak itt-ott egy konyhó, kármák és gémeskút. Minden gulyának, ménesnek, juh- és disznónyájának van egy konyhája. Minden konyhó előtt van egy vasaló, amelyben főznek. (Nálból csü-nált köralakú építmény, mely azért van, hogy a szél el ne fújja a tüzet.) A konyhó nem azért van, hogy abban hálják a pásztorok, hanem a konyhóban tartják az eleséget, a ruhájukat és minden holmijukat. A pásztorok a konyhába csak enni mennek és mosdának benne reggelentként. A csikós pedig a kihajtás-kor még mosdani sem ér rá mindnap, mert a ménessét még perccel sem lehet magára hagyni, mert elmenne. Ha pedig elvész, a csikósnak kell megfizetni az drát. A csikósnak a legnehezebb tavasszal a kihajtáskor. A kihajtás pedig többet, mint nem, husvára esik. Megnézzük tehát, hogy a csikós hogy éli át a húsvéti ünnepeket. A csikós és általában a pásztor még azt sem tudja sokszor, hogy milyen nap van. A vasárnapot is csak azzal különböztetik meg a többi napoktól, hogy akkor kerültek ki a tisztálkodnak, de semmi más különbség nincs. A jószágot éppen úgy kell őrizni és itatni vasárnap is, mint hétköznap. Az éjszakát a nappaltól csak az-azal különbözteti meg, hogy éjszaka sötét van, nap-

pal pedig világos, de a pásztornál az nincs meg, hogy éjszaka alszik és erről volna nevezetes az éjszaka. A pásztor a kihajtás után három vagy négy hétig nem feketik le este, mert ha elalszik, elmegy a jószág és azt neki meg kell fizetni. A pásztorok mindenkor csak úgy lehet aludni, mint a nyúlak, hogy észre vegye, ha a jószág el akar menni. Ha nem tud ébren aludni, nem való pásztorok. A csikós, ha beáll a húsvéti, éppen úgy áll a lovon éjjelnappal, mint hétköznap. Ha megindul a szelés idő, mely rendszeren eltart 2-3 napig, még akkor is lovon kell állni, ha már a ménes megszokott. Szüntelen kö-röskörül kell a ménesen lovagolni, mikor szelés esik, az ostort kell patogatgatni, karjogtatni, hogy a ló érezze, hogy őrzik. A hideg eső szüntelen esik, a szél fúj, csupa víz minden, a csikós keze is csupa víz, mert egyik kezében az ostort kell tartani a másikba a kantárszart. Majd letegy a keze, de nem dughatja el, mert az ostort patogatgatni kell, a kantárszart pedig fogni. A lovak nyeritenek, ugrálnak, szaladognak. Látni pedig éjszaka nem lehet, mert olyan koromsötét van, hogy az ember az előtte levő lovat sem látja. A csikósnak majd letegy a keze, vácsog a toza, az ülést pedig már megánta a lovon, mert éjjelnappal állni kell rajta a kihajtás alkalmával és még hozzá szelés esésben húsvéti ünnepek alatt. Ilyen rossz időben éjszaka egy perc olyan hosszú, mint máskor egy nap. Egy ilyen hideg szelés időben egy éjszaka olyan hosszúnak tűnik fel, mint egy esztendő. Azt hiszem, hogy nagyobb büntetés nem volna valakinek, mint egy ilyen hideg, szelés, esős időben egy éjszakát át csikósnak lenni. Mikor a rettenetes hosszú éjszakát átkintlője a csikós vagy 700 ló mellett, nem pihenhet meg utána. Reggel már, mikor lát, hozzálag a lovakat átézni, hogy nincs-e hja? A csikós-hajtár lovat körskörül a ménesen, hogy szét ne menjen, a számadó pedig megnézi, hogy nem hiányzik-e a ménesből? Számadóként 700-800 lovat pontosan nem lehet. A csikós számadónak a könyvébe be van írva, hogy egy gazdának hány lova van? És azt sorba nézi, Balog Istvánnak van 8 drb., az megvan. Jóna Istvánnak van 14 drb. Az is megvan és így sorban. Van vagy 300 gazda; amíg azokat mind végignézi, bizony beteltek 3 vagy 4 óra. És azt mindennap meg kell nézni és hiányzik, keresni kell. Azért tehát nagyon kell vigyázni a csikósoknak. Amelyik ló el akar szökni, azt megfogják és kolompot kötnek rá vagy

hátasnak befogják. Ha el akar szökni, éjszaka is hallják, mert szót a kolompjel.

A gulyásnak is nehéz kihajtáskor, ha rossz idő van. Nekik is a jószág előtt kell állni, mert ha nem állnak előtte, elmennének a rehenek. Ameddig tart a hideg szelés eső, addig a gulyások sem tudnak aludni se éjjel, se nappal. Reggel napfeljártájba aztán a taligás, aki főz a pásztoroknak, megfogja a téztalevest, ő megy ki a gulya mellé és vigyáz a gulyára addig, míg a hajtárak esznek. Mindennap kétszer téztaleves, este és reggel. Délepedig kenyéret tesznek a szűrőjába és azt a gulya szélén déltájban megesszik. Minden harmadik nap este-téztaleves. Minden héten egyszer slambuc (örögpirított tézta krumplival). Két hében egyszer kacsacetes füstölt disznó hússal. Ha pedig tej van, akkor tejtelevest is főznek és a téztaleves után, vagy a téztaleves után tejet isznak bor helyett.

Ez a pásztorok elesége egész életükön át. Ugyan-ezt eszik húsvétkor is. Még csak kalácsot sem esznek húsvétkor. Nekik nincs piros tojás, se húsvéti bárány, se bor, se sonka. Az éjjeli lestenítés helyett pedig a gulya előtt állanak, vagy a ménes körül lovagolnak.

A pünkösdt már megtartják, mert akkorra „megszokik” a jószág. A pünkösdt is csak úgy ünneplik meg, hogy pünkösdi első napján este, aki el tud menni a jószágtól a csárdába, ott összegyűlnek, bort rendelnek, borozgatnak. Borozás közben taralyászó és klárnétozás mellett dolgoznak a juhok a bor hatása már megvan, táncolnak. A ahásozók vannak többségben, mert ok jobban el tudnak menni a juh mellől, mint a gulyások, vagy a csikósok. A juhász számadók olyankor kiviszik a feleségüket is és ha van lányuk, azt is. Ha rokonlány van, még azt is elhívják a csárdába magukkal. Egy ilyen este nagyon szép és eredeti szokott lenni. Itt találkozik a hajtár a számadó lányával és több házasság történt már pünkösdi napján. Ez az egyetlen egy ünnep van, amit meg tudnak tartani a pásztorok.

Távhajtó versenyt rendeznek Debrecenben

Hírt adott arról a Debreceni Ujság, hogy a vitéz Horthy István kiscsardai és huszonöt-harminc külföldi úrlovas érkezik máid Debrecenbe. A lovasok elszállásolását végezt most a város vezetősége intézkedést kért a Debreceni Hét központi bizottságától, mert a távlovaglás résztvevői valószínűleg a Debreceni Hét egyik napján érkeznek el Debrecenbe. A központi bizottság a Gazdasági Egyesület útján íce, gondoskodni a külföldi vendégek és magyar lovasok elhelyezéséről.

Látványosnak ígérkező nagyszabású távhajtó versenyt tervez júniusban a debreceni ménleves parancsnoksága is. Ezzel a versennel a debreceni lovak kitímó minőségét akarják bemutatni s a verseny színvonalának emelése érdekében a város méneséből is ki választanak két lovat, ezeket megfelelően bedresszírozzák s egy hajtó kocsival együtt a rendezőség rendelkezősére bocsátják. A debreceni távhajtó versenyt nagy érdeklődés előzi meg.

Egyetemi élet

Mához egy hétre lesz a „Csokonai“-törzs Móra Ferenc emléktáborra

Megirtuk már, hogy a debreceni böjcszerek „Árpád” Bajtársi Egyesületének „Csokonai” vezértörzse a nemrég slhunyt Móra Ferenc emlékére irodalmi táborozást rendez s azon Móra Ferenc jelentőségét kiemelve a modern magyar irodalom főproblémáit; a paraszt-problémát tárgyalja meg. A szadadvégi genyri-ideológia csödjé után az irodalom is egyre határozottabban fordult a magyarság alapregege, a magyar paraszt felé. Ennek a sorsa központi probléma az új magyar irodalom legjellegesebbje: Ady Endre, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond és Szabó Dezső számára. Ennek az irodalom problémának áll szolgálatában a táborozás, melynek műsora a következő: 1. Törzsfő megnyitó. 2. Áprily és Mács L. verseiből szavai: Bartha Katalin lb. 3. „A paraszt a modern magyar irodalomban” c. előadás tart: Nanay Béla ref. leánygimnáziumi tanár. 4. Verseiből felolvas Bakó Elemér db. 5. „Móra Ferenc” c. előadás tart: O. Szabó Mihály gyakorló tanárjelölt. törzsfő. 6. Móra Ferenc: „Georgikon” c. művéből részleteket ad elő: Némegy Lajos egy. gyakorló, nádor bt. 7. Törzsfő zárzó. A táborozás d. u. 5 órai kezdettel a Kollégium dísztermében lesz. Belépődji nincs. Műsor-megváltást köszönhet fogad a törzs.

Szigoruan kezelik a bérkeoisok hely-névezet. A bérkeoisok és autótaxisok egy szabályrendelet értelmében helynéveztet tartoznak fizetni. Sok taxis és bérkeois jelentős összegűet tartozik helynévezetés címén a városnak s miután a végrehajtási eljárások sem vezettek eredményre, most az elsőfokú közigazgatási hatóság azt az intézkedést tette életbe, hogy a hárlékos taxisoktól a bérkeoisoktól, ha nem rendezik hátralekötött, máius elejétől megvonják a helynévezetési engédelvet.

A kertművelés multja Debrecenben

A szőlős- és gyümölcsöskertek keletkezése

Irta: dr. Zoltai Lajos ny. muzeumigazgató

Csemeterültetés, palántolás és szőlőmetszés gondoljai foglalkoztatják, lakó lakadó rugyai, kifestő barack, meggy, cseresznye, almavirágok gyönyörködtek most a kertészkedő embert és a szőlősgazdát. A debreceni polgárok némely része, az amelyek fél az újításoktól, elégedetlenkedik egy új szabályrendelet miatt, amely mindenkit gyümölcsfái ápolására és védelmezésére kötelezi; más része, az okos, helyes gazdasági politikát követő része pedig a gabonafélék árának katasztrofális zuhanása ellensúlyozásának módját keresve, a gyümölcsstermesztés kiszélesítésén és elmélyítésén töri a lejt, hogy új jövedelmi forrást találjon a Tóczón innen a homokból, a Tóczón túl pedig a televényből és új munkalehetőségeit adhasson a dolgozó akarók kezébe.

Ilyenkor nagyon idő- és alkalmasszerű beszélgetni a kertművelés debreceni múltjáról is. Mert tautságot és biztatást merítünk belőle. Abból tudnunk, hogy már szép- és újkapánk is szerettek bibelődni, bajlódni gyümölcsfával és szőlőtökével és életét gyönyörűsége, hasznosító foglalkozás volt nekik a kerti munka. Szóval régmúlt századok melyén gyökerezik a debreceni szőlős és gyümölcsös kertek története. Erről beszél most a következő írsom.

A kertészet — a népek műveltségének hőmérője — Magyarországon viragszakát éri el a XVI. században, mikor is még királyi és császári kertekbe is tölünk visznek nemes csemeteréket és oltóágakat, írja a korszakot igen alaposan ismerő, nemrég meghalt történetírónk. Urak és jobbágyok egyformán azon voltak, — mondja ugyanő másutt — hogy minél több és minél hasznosabb gyümölcsöt és veteményt teremessenek.

A debreceni régi polgárság kertészkedéséről, közlebről régi gyümölcsös és veteményes kertjeiről nem tudunk annyit jellemző, érdekes, dicsőítő példát felsorakoztatni, mintahogy Takáts Sándor tette a törökori magyar életéről és ennek keretében az akkori magyar főurak kertjeiről írott pompás rajzaiban. Mindazonáltal nem csak sejteni és következtetni merjük, hanem állítani és bizonyítani tudjuk, hogy a kertészet különböző ágának, a gyümölcsstermesztésnek, veteményezésnek, szőlőművelésnek régen kezdődő hosszú multja van Debrecenben is. Eldősekedhetünk mi is azzal, hogy a debreceni polgár csak úgy örömet, gyönyörűségét találta gyümölcsök, konyhanövények, szőlőültetvények gondozásában, mint azok a híres-neves csalavezető, országzászlós főúri kertgazdák és főasszonyok. Feltételezhetjük sok szót vesztegetnünk annak megláptására, hogy a debreceni civis udvarkertje nem versenyezhetett Nádasdy Fernencé Kamizsny Orsolya, Bethlen Gáborné Károlyi Zsuzsanna, Rakóczi Györgyné Lónyay Anna kertészetével; sőt messze elmaradt ezek mellett. Fontos tény azonban az, hogy a debreceniek foglalkozásuk körébe vonták a kerti munkát, keresték annak hasznát, gyönyörűségeit találtak benne; általa szebbé, kellemesebbé, értékesebbé tenni igyekez-

tek házukat, lakásuk környékét. A debreceni első településre, a telkek kiosztására nézve jellemző, hogy a főutcákon, másként derékutcákon ugyan keskeny, de többnyire igen mélyen benyúló hosszú belső telkek sorakoztak egymás mellett. Ez a telkek-alakulat ma is felismerhető, noha már a XVI. századtól fogva újonnan nyitott párhuzamos mellékutcákkal vágták keresztül az egymásra végig néző mély telkeket. A lakóházak, teresházak, kamarák, istállók az udvar utcacéljól kisebb részét foglalták el. A telk hátulsó nagyobb része beépítetlen üres tér maradt. Már a legrégebbi házelteinek feltételek bizonyos gyakorlati, hasznosító rendeltetése volt a beépítetlen házelte telekretnak. Ugy gondolkozunk, hogy az udvarokat nem azért mérték tágasnak, hogy az utcákat egymástól minél nagyobb parlag föld válassza el. Célok ezzel csakis kerii művelés lehetett. A legrégebbi házeladókknál, amelyekről írás maradt fenn, többször említik a hához tartozó kertet, amely — kiérezhető a bevallásból, nem különfékvő terület, hanem a ház közvetlen tartozéka. A csapóutcai kolostor telke és

csemeterét számoltak össze és becsülték meg hivatalosan 51 rth. írtra. Volt ott sok kajszinbarack, körtvélyfa és szilváfa; kevesebb alma, birsalma, mogyoró, szörös barack, meggy és mandulafa, eper, szederfa is egynehány.

A gyümölcsfa annál otthonosabban érezhette magát a várost körülvevő kertekben. Talaj és éghajlat egytormán kedvezett a gyümölcsstermesztésnek. Már hajdan is sokféle és izes gyümölcs termelt Debrecenben. Irva találtam, hogy a városi táncos Apafi fejedelemnek, valahányszor Debrecenben keresztül vezetett a hadiútja, — debreceni almával, körtével, barackkal, cseresznyével, meggyel és szilvával udvarolt. Előbb akadt a külső ispótyábeli szegények által a XVII. század első felében ültetett gyümölcsöskertéről szóló feljegyzés is. Egy veteményes fáskert eladása 17 írton a külső Ispótyá mellett 1706-ban is előfordul, 1664-ben említik a Péterfia-utca kívül fekvő gyümölcsös kerlet. Ez a mostani Libakerttel azonosítható, amely kezdetben benyult a Péterfiú Mester utcával összekötő Kasza köz (Thaly K. utcáig.) A kerletnek ez a része szőlővel volt beültetve, de a tanács 1657-ben ezeket a szőlőkerteket hajléktalanok sürgetésére házhelyekül osztotta ki.

A gyümölcsstermesztésnél, konyhakertszekedésnél kedveltebb, elterjedtebb foglalkozása volt a debrecenieknek a szőlőművelés. Erre nézve tömegesen jelentkező adatokra hivatkozhatunk. Ugy a város háldában, mint az érmelléki hegyeken szőlővel beültetett nagy területeket műveltek.



- 1 drb. borotvakészülék — — — — — P — 64
- 1 drb. „Izsák” penge, jótállással — — — — — P — 18
- 1 drb. borotvatál — — — — — P — 22
- 1 drb. borotvácseset — — — — — P — 48-60
- 1 drb. „Izsák” kockaborotvaszappan — — — — — P — 16
- 1 drb. „Izsák” rádborotvaszappan 60 gr. — — — — — P — 38
- 1 dkg. gummiszilvacs — — — — — P — 16
- 1 drb. kis timsó kocka — — — — — P — 24
- 1 doboz borotvapuder — — — — — P — 60
- 1 dkg. finom kölni kimerve — — — — — P — 16
- 1 füveg finom kölni 50 gr.-os — — — — — P — 98

IZSAK JÓZSEF R-T

DEBRECEN, Csapó-utca 17.
Telefon : 26-55.

Méliusz Péterrel és az utána következő másik debreceni híres papról, Gönczy Györgyről fölígyezve maradt, hogy mindketten szőlőbirtokosok a csatári promontoriumon. Előzetes, hogy már az ő korukban is, a XVI. század második felében a debreceniek közül nem egyedül ők szüretelgettek az érmelléki hegyeken. Száz évvel később a székelyhídi várkapitány, Boldvai Márton azt írja urának Apafi fejedelemnek, hogy „a jobb hegyeket az Érmelléken mind debreceniek bírták.” Ebben az időben, amikor pedig nemcsak magyar részre, hanem a törököknek is adóznok kellett a szőlő után, dézsmaváltságot, szőlőbért kellett fizetniük, még inkább pedig a XVIII. században, egészen a fillokszera veszedelem leltéptéig úgyszólván minden jobb módú debreceni polgár szőlőbirtokos az Érmelléken. Az örökösödési perek és egyezségek okmányiból láttam, hogy egyik-másik debreceni családnak több helyen is van hegyi szőlő, nem ritkán 20—30 ember műve terjedelmű. Szüretük idején a debreceniek minden más munkát félretettek; a közigazgatás és törvénykezés is szünetelt. Mert a félváros a diószegi, szentimrei, lankai, pályi, kovácsi, kótyi, székelyhídi, asszonyvásári, vajdai, csatári, uilaki, bihari, püspöki, szaldobágyi hegyeken szüretelt nagy vigassággal. Az érmelléki bakar, a szerémi és baranyai keményborok mellett, amely utóbbiak a XVI. században a debreceni csapszékerekre is eljutottak, elkelt a gyengébb kerii bor is. Ezt a város körül elterülő kertekben szüreték.

(Folytatjuk.)

JOBBA A RÁDIO

UJ TUNGSRAM RÁDIÓCSÖVEL

kertje is egymás mellett volt, amikor a váradai káptalan bevezette Debrecen polgárságát annak birtokába 1578-ban. A régi kastély helyének egy része is, átellenben a terenceni barátok kolostorával, 1590 körül szőlővel volt beültetve. A hatvan-uccai mostani 25. és 27. számú telkek, amelyek 1722-ig a később Csokonai utcának nevezett síkterületig nyultak le. 1646-ban és 1662-ben a rajtok levő száraz málmokkal és a hozzájuk tartozó szőlőkertekkel együtt kerültek eladásra. Sőt azt is olvashatjuk, hogy némelyik civis a szőlőtökét lugastra neveli udvari kertjében. Így látam ezt a piacutcai Bikaház 1643. évi megosztásánál, meg a váradutcai Ecsery háznál 1636-ban. Ahol pedig nem ültettek szőlőt a ház kertjébe, bizonyosan ott sem dudvát, töviset, sást és haszontalan vad parét hagytak tenyészni. Inkább valami olyannal vetették-palántolták be tavaszoként, amit különben pénzben kellett volna megvennie a háziasszonynak. A XVII. században általánosan elterjedt már a magyar köznépnél is a fehér és veres répa, a fehér és veres káposzta, az ugorka, saláta, hagyma, petrózselvény, anízis stb. Valószínűnek tartom, hogy a debreceniek udvari kertjeikben nem csak különféle konyhanövényt termesztettek, hanem gyümölcsfát is ültettek a szőlősorok közé. Igaz, kevés helyen érhetett magas kort az udvari kert gyümölcsfája, a várost gyakran meglátogató tűzvész miatt.

Némelyik civis udvar kertjében mégis szép gyümölcsösök alakultak. Baranyi József szenátor Csapó-utcai házi kertjében (most Csapó utca 16.), amelyen valamikor a kastély (castellum) állott 1786-ban negyvennyolc különféle termőt és 26

Budapesten az idén felépül az emlékezet temploma

amelyben az ország minden részéből megörökítik a hősi halottak emlékét

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A világháború lezajlása után az egyik budapesti református egyházzs, az úgynevezett tisztviselőtelepi missziós egyház elhatározta, hogy a háború hősi hajottainak emlékére felépíti az Emlékezet templomát. Ebben a templomban

az ország minden részéből felveszik megörökítésre az összes hősi halottakat.

ha a hozzátartozó család erre vonatkozó kívánságát előterjeszt. A nemes gondolat Ravasz László püspöktől származott s ő hordozza most is ennek az ügynek a zászlaját és viseli szívén az Emlékezet templomának felépítését.

Az idén az építkezés elérkezett a megvalósulás stádiumáig. Még 1930-ban maga vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó tette le a templom alapkövét.

az idén pedig az építkezés már annyira előrehaladt, hogy a templom felszentelése is meg fog történni.

A hősi hajottak emlékezetének két kiemelkedő szimbóluma lesz az, hogy a díszes szöszék mellett az egyik oldalon grot Tisza Istvánnak, a másik oldalon pedig a Kormányzó testvérecesének, Horthy Szabolcs volt főispánnak az emlékére egy-egy emléktábla lesz a falba beillesztve. Ezek közül

a templom minden fala tele lesz a hősi emléktábláival,

amelyekbe belevésik a hősök neveit és személyi adatait nemcsak Budapestről, hanem az egész országból. Így mindenki megörökítheti hősi hajottjának emlékét. Régi, új felvilágosítást dr. Patay Pál lelkijásztor ad Budapest, IX. ker. Üllői-út 90. szám alatt a missziói egyház jelkészi hivatalában.

B. Wattay Margit táncintézetében

április hó 7-én gyermek, diák kolon kezdődött Kossuth-utca 11. sz.

KÜZPONTBAN KÉT RESZRE OSZTOTT IRODAHelyiség

műhelynek, raktárnak is alkalmas **azonnal kiadó.**

ÉRTEKEZNI LEHET A DEBRECENI UJSÁG KIADÓHIVATALÁBAN JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 16.

Autóját, traktorját, motorkerékpárját Postarik-nál javíttassa.

Nyil-utca 15.

Bükk, tölgy, akác, vargaia

szükségletét hasáiban és aprítva, alacsony, egyszerű, ózdi szemet pontosan mérlegetve, házhoz szállítva legolcsóbban

Prohászka és Társa üzleteiben

BETHLEN U. 44. EÖTVÖS U. 18.
TELEFON 11-61.

szerezheti be. Aprított akácra házhoz szállítva 280 fillér mázsánként.

D Néményvárosi Helyelvezetkezt (az olganyan raktárából tessék venni tűzifát és szenet mert legolcsóbban a legjobbat veheti Maróthy Gy.-u. 24. Telefon 31-32.

A híres Ózdi szén nagyraktára. Olcsó íó berentes szén kapható.



A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Soós Béla, délután 5 órakor Kiss István, Kistemplomban délelőtt 9 órakor dr. Lencz G. Sándor, délelőtt 11 órakor Magyar Bertalan, délután 5 órakor Tóth Sándor, Kosuth u. délelőtt 10 órakor Urav Sándor, délután 5 órakor vallásos ünnepély dr. Juhasz Nagy Sándor, Árpádtér délelőtt 9 órakor gyermekistentisztelet Kovács Árpád, délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 3 órakor Márki Kálmán Ispotály délelőtt 10 órakor Baia Mihály, délután 5 órakor Kiss Ferenc Homokkert délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc, délután 3 órakor Kulcsár Veres Sándor th Nyilastelepen délután 3 órakor Papp Imre, Kerektelep délután 3 órakor Kulesár Lajos th.

A római, kath. templomban és az iskolakápolnában

Fehérvasárnap, Szentmisék a szokott rendben: reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltilkos ünnepélyes nagymisét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, utána prédikál Szabó Imre káplán. Délután 5 órakor Jánia.

A csapokerti iskolakápolnában 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kummergruber Emil kegyesrendi táár, Nyilastelepen 10 órakor Révész István káplán, Homokkertrben 10 órakor Somogyi Ferenc káplán.

A görög szertartású római, kath. templomban

Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmissze, 9 órakor katonamissa, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Fél 12 órakor a Credo-egyesület gyűlése az egyház tanácstermében. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vespernye, utána szentbeszéd és szentségimádás. Hat órakor a Legényegylet műsoros eseménye, utána prédikál Szabó Imre káplán. Délelőtt 10 órakor a szentmisét Fodor Antal segédlelkész tartja.

Az evangélikus templomban

Vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai tanulóik egyházi énekórja. Délelőtt 10 órakor és este 5 órakor istentisztelet igehirdetéssel. Mindkét alkalommal Pass László lelkész prédikál.

Vasárnapi írások

Zivuska Andor írja:

Mikor sötétben elgondolkozva állunk és nézzük a tétet, amely lassan-lassan parázsra omlik és aztán vékony szürke hamuláttal alá kerül, egyszerre valami megmozdul bennünk, előrehajlunk s gyönyörködve látjuk, hogy mint egy varázs érintésre, szibrázva két életre a parázs és pirosan világit reánk!...

Valahogy így vagyunk az emlékekkel, amelyek a szívünkbe, de ellendíthatatlanul el-látályozó a szálto ídő sodra... Fél tépni a látványt és újra érezni a meglevenedést miatt!... Az az impulzus, amely engem arra indít, hogy egy-két szuható percre elmerüljek a múltban, azzal a hírrel, azzal a ténnyel kapcsolatos, hogy Balás Károly kormányfőtanácsos, máv. üzletigazgató, ez a szíve minden dobbanásával, lelke minden gondolatával a kultúrörökvészeket szolgáló férfiu elhagyja ké-szűl Debrecent és így meg-álík nemesak hivatalától, hanem leg-sajátosabb kulturalkotásától: a M. A. V. filharmonikus zenekartól is!

...Az emlékező gondolat 1922-be röpül vissza... 1922. őszé!... Meg-érkezik egy férfiu idegenből, Bu-dapestről Debrecenbe, Hozza ma-gával a fővárosi ember torró mu-zsika szeretetét, kultur-szomját... A vasúti intézmények megtekintése során elkerül a Máv. műhely-telepre, ahol egy önálló kis kul-túr-társulat lel; színjátszó társasá-got és egy jól felszerelt tívós ze-nekari. Tekintete a lehetőségek messze horizontjába mélyed. Ha-talmas, átfogó idea szálltik lel-kén: megkísérteni a lehetetlent: egy amateur gárdából művészi-értelődő zenei együttest, filhar-monikus zenekart teremteni! Fél-hívárolja Debrecen intelligenciá-jának zenekezdő és zenevel fog-lalkozó tagjait. Egyéniségének szuggesztív ereje, minden érdeket összehyegyztetni tudó tapintata, há-tárt nem ismerő lelkesedése tábor-teremt és lábra áll és gyermek-csöbén, — ott ahol a bölcsője rin-gott: a műhelytelepen, megindul Debrecen legfiatalabb kultur ala-

kulata: a máv. filharmonikus ze-nekár, 1923. március 15!... A nagy-terem tömve, átlátva minden a szenzációt érző tömeg torró han-gulatával... Főképpül a függöny: a műhelyi színjátékok szinpadán egy-egyven tagú filharmonikus zene-kar ensembleja és első karnagyja: Ehrlich Károly karnagy. Exatikus torró taps és elndul a filharmonikus zenekar küzdelmes, rettenetes nehézségen átigázoló, dicsőséges magaslataba ivelő útján... Hálás feladat lenne e sorok írójának, ki tíz esztendőn keresztül volt összekötő kapocs az egyesület és a sajtó között, részletesen beszám-olni arról a heroikus küzdelem-ről, amelyet ez a mérhetetlen ön-zetlenség szolgált és torró, ra-jongó művészet szeretettel fűtött amateur együttes kifejtett, hogy az érvényesülés nehezen járható meredéjén előérjusson és a mű-vészi magaslataira megérkezze. A 10 éves jubileum alkalmából ki-adott kis történeti visszapsillantás részletesen beszámolt arról, Ma csak egy máv. a lélekbe nyilatkozó elegikus hangulat tart fogva min-den lelkét, aki szeretettel, lelkesé-ssel kísérte megalakulásától a filharmonikus együttes útját: az együttes megteremtőjének: Balás Károlynak a távozása!...

Mit hoz a jövő?... Bizonyos-egy: az, hogy csak egy és addig állhat fenn és indulhat tovább új és új sikerek, dicsőség, művészi kibontakozás felé az együttes, ha tovább él benne a Balás Károly létezhívó, életben tartó lelke: a merőben anyagiatlan, tiszta idea-lizmus szolgált lelkesedése és mindenkit fogva tartó szuggesztív-vidása!... A most következő ma-gas szövegnek egyenesen Balás Károly ömeltóságához a máv. fil-harmonikus zenekar távozni ké-szűl örökös diszelnőkéhez!... Meltóságos Uram!... Igazi szép, igaz értékes dolgot nem terem-het sem a hatalom nyers parancs-za, sem az erő, sem a pusztia akarati, csak egyedül: — a lélek!... A máv. filharmonikus zenekar ügyesbíróján semmiből életre kelhe-tett, talpra állhatott, megindulha-

tott és minden akadályt leküzdő energiával a művészet tiszta ma-gaslataira megérkezhetett, mert lé-lek volt benne: a Meltóságod lelke — és ennek a léleknek, ennek a szellemnek, mint aranyiszörnnyé-kell fölötté pihennie Meltóságod feltartóztatatlan távozása után is, ha élni akar!... Hisszük és tudjuk, hogy akkor, mikor már Meltóságod távol lesz tőlünk és megszólal ez a zenekar: a mi lelkünk az első felszálló hangokon, — a lélek határt és korlátot nem ismerő ere-jével elszáll majd Meltóságod elé és megkeresi azt a boldog mosolyt, amelyet annyszor láttunk a Meltó-ságod ajkán, mikor ez a zenekar a dicsőségnek és elismerésnek egy-egy megnyilatkozása elé került!... De hiszük és tudjuk azt is, hogy Meltóságod eltéphetlennek érzi a köteleket, mely lelkét a zenekarhoz fűzi s minden megszólalásánál ve-le is lesz, s ha zord, kegyetlen, min-émet elsodró idők következnének és ennek az országos viszonylat-ban is elsőrendű együttesnek is el-kellene nemúlna, egészen akkor sem semmisülne meg minden, mert ekkor a zenekar és Meltóságod be-költöznek Debrecen város kultur-történetébe!... Mert elmulhatatlan, elhomályosíthatatlan kultur érté-ként kellene visszarágyogni min-dig annak a ténynek, amelyet egy jubileári „Beethoven est” alkalmá-ból írott kis cikkből kiragadt m.ondással kísérték meg plastikus-sá tenni: „Ebben a nagy alföldi metropo-lisban: a fűtő homokon, ahol gyö-nyörűen él, tenyészik és bont lür-tős virágot az akác, Meltóságod-nak volt hite, lelkesedése, akadályt nem ismerő tettereje hozzá: sudár-ba szöktetni a pálmát!...” Meltóságos Uram!... ez a nehe-zen melegedő alföldi civitás szép-ért, nemesért felkiesedni tudó intel-ligenciája mélyen átértett szeretet-tel és tisztelettel övezi Meltó-ságodat. Egy-egy meleg gondolattal szálljon vissza hozánk!... A Meltóságod nemes egyénisége lebon-títhatatlan ottthon épített út a szí-veken, — a forduló sors eltéphet-tőlünk, de nem hagyhat el minket!

Áprilisi ravatal

Dr. Liszt Nándornak

Olyan a tenet, mint egy nagy virágos szirmos ravatal... mint két gyermekkoporsó: megható és vigasztalan... Botorkáló, kősa lelkék árnyékká dermedve sompolyognak csak a síppedi sírok nyomlepett útján, sírsíra fogékony telkük a kedvest emlegeti... A tomboló leletek-kék lellegek szétfolytak már az égből aggódó homlokán (de a nap még nagyon messze jár...) Mini kinek agyvelejét a téboly zúgta szét: ellobbant ántudattal bámolom a kátrányos oszlopkat... Nem tudom mért jöttem ide, nem tudok számat adni magamnak: mért kanyarodtam erre felé... (Szeretteimből senki sincs alatt, s meghalt Kedvesemre nem hullott még a Rög...)

Mig ilyképp tündököm: szürkülni kezd a késő délután, s egy tonronyos akác boglyas fejével épp fölém hanyalík...

B. KOVÁCH BORNEMISZA LÁSZLÓ.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL SZÁLLODA BUDAPEST DUNAPART

Arban és szolgál-tatásban vezet! SZOBA teljes ellátással személyenként napi 12 pengőért.

Építőmesterek és építetők!

Kitűnő minőségű új égetésű nagy és kisméretű

FALITÉGLA

vas-, padlás és kubiktégla

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR téglagyárában

(volt Vulkán téglagyár) igen jutányos áron megrendelhető. Telefon: 22-32, 19-70, 14-01. számok.

Az amerikai és magyar ember lelki életének különbözőségei

Írta: Dr. THURZÓ JENŐ egy. magántanár VI. közlemény.

Erre hivatottak a Christian Science sek-tának vezetői, akik Krisztushoz és az apos-tolokhoz hasonlóan végeznek gyógyító munkát. Ezt a sektát már 1876-ban már nagyobb mérvben szervezték. Tudomány és Egészség (Science and Health) névvel és e sekta bibliája gyanánt kiadták „Kulcs az Írásokhoz” c. művét. 1879-ben Boston-ban megállapították a Metaphysical Colle-ge-ot, vagyis a metafizikai kollegiumot. Ez a sekta az Egyesült Államokban jelen-leg is annyira elterjedt, hogy sok 100 tem-plomuk van. Bostonban, Massachusetts ál-jam számára központ gyanánt hatalmas, nagy és szép kupolás templomuk van, amelynek építészeti szépsége is nagymér-tékben felülmúlja az Egyesült Államokban áltájában nagyon szerény és a felhőkrcölők-mellett igazán törpe méretű keresztény templomaikat. Ennek a sektaának vezetői, mint gyógyítók ú. n. „healer”-ek nagy ked-veltségnek örvendenek és bizony az orvos-hoz, főképp az idegrovoshoz kerülő betegek 40-50 százaléka (sok helyütt több is), mind, először a Christian Science ily „jól kereső” fizetett gyógyítóit már éveken keresztül megjárta.

Az ily pseudo-religiosus sekták tulajdon-képen az emberi társadalomnak lappangó veszedelmek. A természetben is látjuk azt a jatkékat, hogy alacsonyabb rendű állatok megmaradnak és túlélnek minden veszélyt abból az okból, mert külsejükben mimikri révén valamely más, értékesebb állatfajt utánoznak. Ugy játszák ugyanígy van ez a

tudomány világában és az erkölcsi világ-rendi elveken is. Egyes irányzatok, ala-csony rendű hamis tévtanok is hosszabb ideig megmaradnak, mint az ember téves alapjaik miatt várná. De csak azért ma-radnak meg, mert más köntösben tetsze-legnek. Azt hiszem ez az oka annak, hogy az Egyesült Államokban a Christian Science mozgalom még jelenleg is annyira elter-jedt. Hasonlóan ez okból válik divatos-sá sokak előtt a thosophikus irányzat is. Arra vonatkozólag, hogy az amerikaiak egész életében és felfogásában mennyire a hasznosság élelve érvényesül, felhozom Einstein professzornak és társainak 1933. év tavaszán az Egyesült Államokban tett látogatása alkalmából történeteket. Sok port vert fel Einstein-nak ez a látogatása. Isme-retes az, hogy az amerikai hazafias női egyesületek tiltakoztak az ellen, hogy Ein-stein az Egyesült Államokba beengedjék. A sajtó és a közvélemény ezt az állásfoga-lást a híres nagy tudóssal szemben áltájá-ban egészen kicsinyesnek és neveltségnek tüntette fel. Magam is így gondolkoztam és helytelennek tartottam azt, hogy tudós em-berrel szemben így fellépjenek. Hiszen bár-mennyire is vitatható valamely új elmélet és ezen felül a tudományos rendszer, mégis csak új szempontokat és új megvilá-gítást hoz a tudományba és így Einstein-nak, mint physikus tudósnak érdemei el-vitathatjanak. Einstein relativitási tanait sok komoly physikus tudós nem fogadja el helyesenek. Hiszen jellemző módon jegyzi meg az egyik nagy svéd physikus a követ-kező ellenérvet: „Ha Einstein relativitási elméjete igaz, akkor pl. két iker-testvér kö-zül, ha az egyik a földön, a másik vala-mely bolygóra vagy csillagzatra került volna el, e két iker-testvér nem egyforma korú, hanem sok száz év különbség is le-hetne közöttük.” Egyébként számos tuda-

mányos ellenérvet is felhoz sok kiváló phi-sikus Einstein tanai ellen. De ettől el kell tekintenünk, mikor mégis csak egy tudós embernek valamely idegen országban való látogatásáról van szó. Mennyire igazuk volt azonban az ameri-kaí hazafias egyesületeknek Einstein-nal szemben nyilvánított tartózkodásukra nézve! Ez igazolja az ő és társai áltáj tar-tott előadássorozat. Ezek szerint az emberiség legnagyobb veszedelme és a pestisnél is nagyobb pusztítást okoz az a három foga-lom, amelyet Einstein jobbnak látna törölni az emberiség szótárából. Ez a három foga-lom: a Haza, a Becsület és a Prestige. Szer-intik ezek okozzák azt, hogy az emberek indulatokkal felítetten pusztító mozgalmak-ban, háborúban vesznek részt. Tetszetős formában ily veszedelmes tanokat igyekez-tek elhinteni és tényleg az amerikai közvé-lémény Einstein-nak ezt a felfogását az em-beri társadalomra vonatkozólag nagy he-lyesléssel fogadta és hajlandók is e három fogalom helyébe teljesen az utilitarius prin-cipiumot, a hasznosság élelvet tenni. Mennyivel tisztultabb Einstein ilyen poli-tikai felfogásával szemben a turáni szel-lemtől áthatott japánok gondolkodása. Matsuoka japán államférfi szinten eljelo-gatott előzőben az Egyesült Államokba. Az első interview-jában többek között az új-ságiró kérdésére a következőképpen nyilat-kozott: „Japánnak nem kell félnie soha a kommunizmustól, amely a szomszéd bol-seviki Oroszországból igyekszik mindenfelé tovább terjedni. Nálunk Japánban t. i. — mint mondja — kommunizmus van! De nem a dóre és pusztító társadalmi és poli-tikai kommunizmus, hanem „a japán nem-zet minden egyes tagjának lelki együttér-zése és közösségérzése” — vagyis mint ő kifejezte „lelki kommunizmusa”. — Japán-ban valamely gazdag főúr, vagy más gaz-

dag ember vagyonából nemcsak valamely jótékonyági mániából vagy tetszelgésből áldoz, hanem nálunk tradíció az áldozat-készség, mind a gazdag, mind pedig a sze-gény emberek részéről. Sok japán gazdag ember nem csak valamely ünnepeltetés szempontjából hoz anyagi és más áldozat-ot, hanem egészen természetesen tartja azt, hogy tehetségének megfejlejtésé-re esetleg 1000-2000 gyermeket is neveltessen. Ez az igazi kötelességérzés viszi előre majd nemzetünket.” Mennyivel magasabb rendű erkölcsi felfogás nyilvánul meg ezekben a szavakban, mint Einstein-nak politikai tere-n való dilettánskodásában. Nem kell azonban azt hinnünk az ejmon-dóttak alapján, hogy Amerikában minden-kinek életfelfogását teljesen az amerikaniz-mus szellemi irányzata urálja. Inkább csak a 100 százalékos amerikai felfogás materia-listikus áthatottságát akartam szembeállít-tani a szellemiségtől jobban áthatott „Euro-peer” ember felfogásával. Német szociológus-sok Európára vonatkoztatottan is az erbe-ri kultúra hanyatlásának okát és az erre való veszeljt az amerikanizmusban látják. Igen sok neves amerikai egyén a társada-lom kimagasló alakjai igen szigorú szavak-kal és egész őszintén ostromozzák az ottani társadalmi felfogásokat. Így Osborn egy Ame-rikában megjegyzi honfitársaira, hogy „Am-rikában minden degenerálódik. „A büszke-sas a nagyon elterjedt ölyvvé, a hatalmas oroszán az amerikai erdőben otthonos pu-mává és az óvilág embere az amerikai Yan-keevé”. Szigorú kritikával illeti a neves pedagógus Whitehead amerikai professzor a amerikai iskoláztatást és nevelést. Szerintje felülletes és nem első kézből meríti a meg-felelő szellemi légkörben az amerikai ember a tudást, hanem másod. sé harmadkézből, sokszor pláne rossz könyvekből és jeliko-nokból. Legnagyobb bajnak azt tartja, hogy



Borotválkozás előtt NIVEA CREME * OLAJ

akkor utána sima lesz a bőre. Tehát először puhítsa meg a szakállát NIVEA-val és csak utána szappanozzon és borotválkozzék. Így eléri azt, hogy ha érzékeny a bőre, az nem fog kipattogni és kisebesedni. — Próbálja meg már holnap reggel! A borotválkozás lényegesen könnyebben fog sikerülni és fájdalommentes lesz. A pótolhatatlan és utánozhatatlan NIVEA nagyszerű hatását Eucerit tartalmának köszönheti.

NIVEA-CREME ára P. 0.50—2.20,

NIVEA-OLAJ ára P. 1.00—3.50

Csörgey Tituszt tiszteletbeli doktorrá avatja a Tisza István Tudományegyetem

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
A Debreczeni M. Kir. Tisza István-Tudományegyetem április 14-én, szombaton délelőtt 11 órakor az egyetemi központi épület díszudvarán közgyűlést tart, melyen az egyetemi Tanács Csörgey Titusz kísérleti főigazgatói címmel felruházott mezőgazdasági kísérletügyi igazgatót, a m. kir. Málártani Intézet igazgatóját a bölcsészeti, domány honoris causa doctorává avatja.

Az egyetemi közgyűlés rendje: 1. Himnusz Eneki a kollégiumi kántus. 2. Dr. Varga Zsigmond Rector Magnificus jelentése. 3. Ünneplő beszéd. 4. Végzői: dr. Pap Károly, a bölcsészettudományi kar dékánja. 5. Dr. Varga Zsigmond Rector Magnificus üdvözlő beszéde és a honoris causa doctori oklevél átadása. 6. Csörgey Titusz beszéde. 7. Dr. Varga Zsigmond zárszava. 8. Szózat. Eneki a kollégiumi kántus.

FELHÍVÁS A KÖZÖNSÉGHEZ A VAKOK ÉRDEKÉBEN

A Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület ismét kénytelen, a szerencsétlen vakjai megmentése érdekében, a nemesszívű társadalom segítségét kérni.

Az államszegély csökkentése, az egyesületi tagok nagyszámú kilépése és az önkéntes adományok megszűnése következtében az egyesületet az a katasztrófa fenyegeti, hogy ha a társadalom szíve most nem mozdulna meg, — sok száz vak ápolatot kellene szelnek csesztetnie.

A vezetőség kéri az egyesületek, hivatalok, vállalatok és iskolák vezetőit, hogy az egyesület Debreczenben tartózkodó tisztviselőit fogadják megértéssel s az általa leadott kérésekkel gyűjtsenek a maguk kebelében s adakozzanak szívük sugallatára az Isten parancsa szerint, az örök szeretet nevében.

hiányzik az igazi tudással bíró egyének értelmiségéhez a szilárd morális váz. Az amerikai ember az iskolától és a neveléstől azt követeli meg, hogy ott oly képességeket fejlesszenek ki benne, amely az életben a minél gyorsabb gyakorlati sikert, — vagyis a gyors meggazdagodást biztosítaná.

Neves amerikai pedagógusok is rámutatnak arra kritikájukban, hogy nem gyakorlati életben gyors sikerek elérésére való, sem pedig a tulzott testkultusszal és sporttal egybekötött nevelés a helyes, hanem elsősorban az emberiség „morális higiéniaját” kellene javítanunk. Azt hiszem, tényleg a sok emberi nyomorral járó mai nagy válságból a kivetítő út is csak az lehet, ha az előrehaladott orvostudományi ismeretek folytán magasan álló testi, általános higiénia mellett az emberiség a morális higiénia is nagyobb súlyt fog fektetni. Szép és nemes törekvések a társadalomban azok, amelyek az eugenikai tudomány minden eszközeivel a fajnevelést kívánják elérni, hogy minél kevesebb örökletesen szemponthoz kisebb értékű egyén kerüljön be a emberi társadalomba. A sok ily kisebb értékű, psychopatha egyén tényleg rontja az egész néptömeg értékét.

Hiszen pszichiaterek szerint nagyobb városok lakosainak legalább 15 százaléka psychopatha, a sok, még súlyosabban terhelt testi és lelki nyomorokon kívül, Ez a szám is ijesztő és tényleg arra vezethet, hogy az alsóbbrendű ember-typus az „Untermensch”, vagy mint az angolok mondják: „Underman” kezébe kerül az uralom a társadalomban, Rüdín német geneologus professzor is rámutat erre a veszélyre, amely az Untermensch uralmához vezethet. Azt hiszem, a bolsevik Oroszországra reá is illel teljesen a társadalom kóros irányban való fejlődésének ez az elnevezése. Szükség van tehát a fajnevelésre, de, azt hiszem, emellett még nagyobb szükség van a morális feltölgés nevelésére.

(Vége.)

Bűn és kegyelem

Képek a lélek világából

Mikor ki-kigyullad Isten szent kegyelme és fénye vakitón lelkembe ragyog, úgy érzem, eltűnik minden törpességem, úgy érzem, egyszerre óriás vagyok. Bűbajos csizmámmal mérföldeset lépek, mi mázsás volt eddig; pehelysúly csupán, nem félek felvenni az élet keresztjét s hordozni a véres Megváltó után... Nem félek az éjtől, a holdsugártól, szerelem nem csábít, sem a csillagok. Járom elbűvölten Isten irgalmától, melynek fényugara lelkembe ragyog.

Sokszor meg kell állnom: válaszúthoz érek, két hatalmas erő megfogja a karom, egyik fény felé, másik a sötétbe, szédül s egyre gyengül az akaratom. Jobbról Isten szeme vészjelet sugároz, balról régi bűnök csalja képe csábít... lassan körbefognak a kísértő percek s letépik rólam a hit páncélruháját. Valami balra húz, kilépek a fényből, szőrös kezek visznek, parancsolnak egyre s csak mikor otthagynak kifosztva az úton, látom, hogy a — Sátán vigyorog szemembe. Oh, akkor vége az óriás-mesének! vége büszkeségnek, bűbajos varázsnak. Vad, sötét lidércek a lelkemre ülnek, moslékkel itatnak, a porba aláznak...

... De egyszer, hirtelen kigyullad az égből, könnyes Isten-szem szór fényt az éjszakába: minden csupa napfény, mint amilyen rég volt. Eltűnik minden bűn, mint fekete áom... Ruhám újra fényes, erőm is a régi s Krisztus áldó kezét újra megtalálom.

N. BANYAY LASZLÓ.

Ujabb értekezlet lesz az inségmunkások előlegei ügyében

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Az inségmunkások foglalkoztatására most van a legtöbb alkalom s a munkaközvetítő hivatal és a műszaki ügyosztály hatalmas csoportokban vezényelte ki munkára az inségeseket. Különösen a nagyerdő planirozásoknál van sok munkaalkalom és általában nincs is panasz az inségmunkásokra, mert nagy számban jelentkeztek munkára. Nagyobb gondot okoz azonban az, hogy a januárban és februárban kifizetett előlegeket a mostani rendszer mellett nem lehet ledolgozni. Ma ugyanis az a helyzet, hogy attól az inségmunkástól, aki naponta 2.50 fillérről kevesebb értéket dolgozik, annál egy pengő húsz fillért tartanak vissza az előlegek törlesztésére. Az inségmunkások zöménél viszont az a helyzet, hogy semmit sem lehet tőlük le-

vonni s így az előleg ledolgozása veszélyben van.

A műszaki ügyosztály és a munkaközvetítő hivatal most azzal a javaslatlall fordult a polgármesterhez, hogy új rendszert vezessenek be az inségmunkások díjazása terén és pedig azt, hogy minden inségmunkástól ötven százalékot vonjanak le a heti kerestéből, mert csak így lehet biztosítani az előlegezett munkabérek ellenértékét. A javaslat ügyében a jövő hét elején dönt a polgármester s így még szombaton a régi rendszer mellett fizették az inségmunkásokat. A város vezetősége arra az álláspontra helyezkedett, hogy az inségesek érdekeinek szemellett tartásával úgy oldják meg a kérdést, hogy a várost se érje károsodás.

Izgalmas hajszá után kézrekerítettek egy fiatalkoru tolvajt

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Szánthó Dániel féllábú rokkant, aki különben nyugalmazott MÁV portás, a nagyállomás előtt egy cukorkaárusító bódét bérel. A múlt nap pár pillanatra elment az egyik szomszédos bódéhoz s itt arra

lett figyelmes, hogy az ő cukorkás bódéjába hirtelen besurran egy fiatalkorú cipésztanuló, benyúl a kasszába, magához vesz egy marék aprópénzt, aztán vad futásnak ered.

A rokkant férfi nem tudott a tolvaj ül-

Már április 28-tól kezdve érvényes a

Budapesti Nemzetközi Vásár 50%-os utazási kedvezménye

Utazási igazolvány a vásár képviselőiteinél és a Menetjegyirodában kapható.

1 üveg eredeti

„Sidel”



már

20 fillérért kapható!

dözésére indulni, de kiabálni kezdett:

— Tolvaj! Tolvaj! Fogd meg!

Az állomás előtt várakozó sofförök, bérkocsisok hirtelen a cipésztanuló üldözésére indultak, de az olyan gyorsan futott, mint a nyúl. Sikerült is neki bemenedkülni az Ispótyai utca 12. szám alatti házba, ahol lefutott a pincébe és elbújt a szalma között. Rövid keresés után itt találtak reá az üldözők.

Megtalálták az ellopott 10 és 20 filléres aprópénzeket is, amelyeket a gyermek magával vitt. Érdekes, hogy a kasszában volt 300 pengő bankjegyekben, de a fiú ezekhez nem mert hozzányulni.

A tolvai fiatalkorút átadták a rendőrségnek, ahol kiderült, hogy hasonló lopások, besurranások miatt már többször volt büntetve. Átadták a fiatalkoruak bíróságának.



Kolosváryné Voith Ilonka és Mándy Margit szereplése a rádióban

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Ezen a héten a magyar rádió másodán két debreczeni művész is szerepel. Csütörtökön, április 12-én este fél hat órakor vitéz Kolosváryné Voith Ilona gyönyörű hangjában gyönyörködik majd az ország rádióhallgató közönsége. Hétfőn, április 9-én, délután fél kettőkor pedig a szintén jól ismert, kitűnő debreczeni énekművész, N. Mándy Margit lép fel a stúdióban. A két debreczeni művész szereplése iránt általános érdeklődés nyilvánult meg.

ELLA ILBAK IS RÉSZTVESZ A VASUTAS MANSZ MAI ESTÉLYÉN

Ma este 8 órakor kezdődik a MANSz vasutac csoport teáia az Angol Királynő éttermében. A rendezőség kéri a háziasszonyokat, hogy 6 órakor asztalfoglalásra jelenjenek meg. Az estély kezdete pontosan nyolc órakor. A vasutas csoportnak — kedves vendége lesz: Ella Ilbak észt táncművész, aki részt óhajt venni a Mansz csoport magyar hangulatú táncestjén. Esteli pénztárnítás fél 8 órakor Beléptiügy teajegyével 120 pengő, csak táncosjegy 50 fillér.

Hírek

1934 április 8. (vasárnap).
Prot.: Lidia, Kath.: Quasimodo.
1934 április 9. (hétfő).
Prot.: Erhard, Kath.: B. Konrad.

Ma a következő gyógyászterápák tartanak éjjeli szolgálatot:

„Megváltó” Major Mihály, Piac-u. 18. sz.
„Aranyegyszarvú” Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-u. 8. „Magyar korona” Sz. Tóth Béla, Péterfia-u. 10. „Arany János” Bozóky György, Csapó-u. 66. „Hungária” Sz. Szabó Jenő Vargakert, K. Tóth Kálmán-u. 22.

Rendőrségi telefonszám 20-45.
Mentők telefonszáma 0-4.



A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti április 7-én:

A sarki levegő elárasztotta egész Észak-Európát, előretörésének déli határa Anglián, Dánián és a balti államokon át vonul. Anglia északi részében ma is havazott. A hideg levegő hatásakörében a hőmérséklet a déli órákban is 2-3 fokkal emelkedett a fagy-pont fölé. A kontinens többi részén is voltak esők, főleg a Földközi-tenger vidékén jelentékeny mértékben. Száraz és meleg idő egyedül Francia- és Németországban volt. Itt a felmelegedés a 20 fokot is megközelítette. Hazánkon egy délnyugati felől vonuló, kisebb csapadékterület vonult át, amely a Dunántúlon 10 mm-t meghaladó eszést okozott. Keleten kevesebb esett, így Debrecenben az északi és a nap folyamán összesen 2.4 mm. A hőmérséklet a déli órákig tartó borultság folytán Debrecenben mindössze 14 fokig emelkedett. Debrecenben ma este a hőmérséklet 11 fok volt.

Prognózis. Keleti légáramlás mellett változóan felhős idő várható. Kiseb esők még lehetnek. De vasárnap a nappali felmelegedés meg fogja haladni a 15 fokot.

Ravasz püspök akciója az egyke ellen

Dr. Ravasz László püspök, a magyar reformátusság szellemi vezére egyike azoknak a széleskörű közéleti értelmiségieknek, akik leg hamarabb felismerték azt a pusztító veszedelmet, amely a magyarságot fenyegeti az ország egyes vidékein di-váltatott lett egyke révén. Igen nehéz a küzdelem a magyar népmozgalomnak eme súlyos rákfenéje ellen és valóságos apostoli munkát kell végezni a nép széles rétegei körében, hogy a magyar faj életerejét gyöngítő bajt idejében megfékezzék. Erdekese, hogy Debrecen város törvényhatósága az elsők között szerepelt abban a nemzetmentő mozgalomban amelynek célja valamilyen intézményes és országos akció megszervezésére irányulna az „egyke” gyökeres kiirtása érdekében. A város közgazdasági bizottságának ülésén konkrét indítvány is hangzott el főleg a Dunántúlon pusztító népbetegség gyógyítása érdekében, hiszen itt az elnémetesedés veszélye is igen komoly. Ennek a debreceni akciónak hatalmas pártfogója támadt most Ravasz László püspök személyében, aki most Baranyában, — ahol az „egyke” legnagyobb mértékben hatalmasodott el, — eredménnyel kecségető felvilágosító munkát végez a lakosság körében. Az erkölcsi és hit-igazságok legyőverését senki sem tudja olyan hasznosan ennek a nemes célnak a szolgálatába állítani, mint a nagy nevű református püspök, aki mindezekén kívül még egy nagyon kedves ígérettel is fordult az egykés anyákhoz. A püspök ígérete úgy szól, hogy az egykés vidékeken minden anyának negyedik gyermekét ő maga fogja megkeresztelni.

Szép és meghatározó formája ez az „egyke” elleni küzdelemnek s a hatása sem maradt el, mert már is jönnek híradások, hogy Ravasz püspököt Baranyában többször hívták a negyedik gyermek megkeresztelésére. Hiába, a nép lelkehez mégis csak azok tudnak legközelebb férkőzni, akik hívatauknál fogva legszembetűnőbbnek be-szélnek hozzájuk.

Sajnálattal méltó emberek, kik rheumától szenvednek! Könnyen segíthetünk azonban raituk néhány Aspirin-tablettával. A tablettán látható Bayer-kereszt szavattal a valódiságért és ióságért.

— Dr. Vargha Elemér a Kormányzónál. Dr. Vargha Elemér kormányfőtanácsos, h. polgármester szombaton délelőtt kihallgatáson jelent meg a Kormányzónál. A kihallgatáson a debreceni h. polgármester megköszönte az államfőnek kormányfőtanácsossá történt kinevezését.

— Ünnepre elutazni, ha többre nem is, de néhány órára egy más világba, egy más kör-vezetbe kerülni, ezt szeretné a legtöbb ember. Ez a kívánság ma már könnyen teljesí-tető, sőt még az utazás fáradsalmait sem kell végszükségre elhárítani, ha egy jó Orion 7331. sz. 3+1 csöves sávszűrős rádiókészülék nemcsak hűvöskor, de télen-nyáron minden időben otthonában varázsolja egész Európa kulturá-ját, megismerteti Önt a legkülönbözőbb or-szágok, népfajok szokásaival, napról-napra érdekesebbnél érdekesebb attrakciókat nyújt Önnek, egy gomb forgatásával beutazza per-cek alatt egész Európát. Különösen fontosá válik az Ön számára a rádiókészülék nyá-ron, amikor miacsen színház, nincsen hang-verseny és így csak Orion rádiója segítségével lúthát művészhangversenyekhez és vehet részt tónozás és költés nélkül a fontosabb sporteseményeken.

— Tapasztalatló tudjuk, hogy a közön-ség igen nagy része sokat vár a JÓSZEREN-CSETŐL. Senkise hiszi, hogy a szerencse kormányozható volna, hogy a gazdagabb, jobb, műveltebb, tehetségebb embert előbb kánia el a szerencse forgó szel, mint a szegényt, vagy a kevésbé műveltebbet. Vágyaik és ösztöneik sodornak mindenkit, hogy találkozzanak a szerencse látható for-májával és váriák, remélik a LEHETŐSÉ-GET, a nagy nyreményt. A m. kir. osztály-sorsjátéknál minden egyes sorsjegynek egy-forma az ára, nveréséve. Hogy érhet va-lakit egy főnyeremény, ha nincs sorsjegye? Most ismét itt az alkalom! Április 14-én kez-dődik az új sorsjáték, melyen óriási össze-gek nyerhetők. Ne sajnálja senki a csekély befektetést, hanem rendeljen azonnal egy sorsjegyet bármelvik főarúsítónál.

Borotva kazetták manikűr és fésű kazetták, finom fejszerezéssel ojsó árban PRICK TESTVÉREK, Ferenc József-út 27.

— Ismételtelők a baptista imaházban. A Szappanos-utca 23. szám alatti Jévu ima-házban vasárnap délelőtt fél 9-től fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11-12-ig vasárnapi iskola, délután 6-7-ig prédikáció fél 8-9-ig vallásosestély, ve-gyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig prédikáció, péntek este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra.

— Aggok menháza létesül Debrecsken. Hirt adott a napokban a Debreceni Ujság arról, hogy a Református Szeretetszövetség milyen szép akciót fejt ki a szegény gyer-mekek és aggok gondozása terén. Most an-nek az akciónak egy újabb eredménye mu-takozik meg abban, hogy Debrecsken a húsvéti ünnepek alatt megnyílt az Orszá-gos Református Szeretetszövetség által lé-tesített szegények és aggok menháza. Hu-szonkét alagott és elszegényedett egyént vettek fel a menháza, amelyet Debreceni Etejka diakonissza vezet.

— Mentőautók nem végezhetnek vidéki betegszállításokat. Ez miniszteri rendelet értelmében vidéki betegszállításokat csak olyan járműtulajdonosok végezhetnek, akiknek erre külön miniszteri engedélyük van. A vá-rosi mentőautó eddig vézett ilyen betegszál-lításokat s erre engedélyt is kérték a minisz-tertől. Az engedélyt azonban a tűzoltóság mentőautója nem kapta meg s ezért az első-fokú közgazdasági hatóság intézkedett, hogy a tűzoltóság további vidéki betegszállításokat szüntesse be. Haiduvármegyében több ma-gánécegné van miniszteri engedélve beteg-szállításra s így a beszűntetésnek semmi hátránya nem lesz. Különben is a mentő-autók a betegszállítások révén csak igen je-lentéktelen forgalmat bonvítottak le s a bevétel alig haladta meg a költségeket.

Hétfőn, április 9-én:

2 hatalmas sláger egy műsorba! Izzalmak műsora! — Régen látott bravurok!

A FÉLKEZU

(A tenger asszonya) izgalmas tengerészdrama
Richard Arlen, Zita Johann

A Norton Szálló rejtélye

titokzatos bűnügyi rejtélye. Főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS jr. és ANN DVORAK

az Apollóban

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. — Az első előadás mérsékelt helzárrakkal



Török Imre 4 éves korában elhunyt. Te-metését vasárnap délután 3 órakor Közteme-tőben a református egyház szertartása szer-int tarandó ima után Fehértői temetkezési vállalata végzi.

Kovács Vilma temetése szombaton délután 3 órakor volt a Köztemetőben Dankó temet-kezési vállalat rendezésében. Kossuth-u. 3.

Kurucz Mátvás temetése vasárnap délután 4 órakor lesz B.-Böszörményben Dankó te-metkezési vállalat rendezésében. Kossuth-u. 3. szám.

Gyászestben FEHÉRTŐI temetkezési vál-lalatánál vásároljon. Dégenteld-ter 4. Kérien arafánla ot!

DANKO
temetkezési vállalat
Debrecen, Kossuth-utca 3.
Temetések, szinházások, szállítások.
Díjtalan költségvetés, kedvező fizetési feltételek.

— A Kálvinisták Templomegyesületének záró teáia. Szerdán, április 10-én rendezi meg a Kálvinisták Templomegyesülete szan-zonárió teáit. Az ünnepély este 6 órakor kezdődik a Kollégium dísztermében és dr. Tankó Béla egyetemi tanár fog előadást tar-tani.

— A mezőgazdasági bizottsági tagválasztás. Április 15-én kell megválasztani a város új mezőgazdasági bizottságát. A polgármes-ter a választás vezetésével dr. Vass Károly th. főjegyzőt bízza meg, aki a mezőgazda-sági érdekképviselettel már megbeszélte a szükséges teendőket. A választási bizottsá-got négy rendes és négy póttaggal már meg-választották s a bizottság tagjai kedden délelőtt 11 órakor teszik le az eskü. Ez a bizottság fogja kiemelni azt a listát, amely-re április 15-én szavazni fognak.

— A Tisza István tér környékének rende-zése. A város az elmúlt évben kötelezte az újonnan parkírozott Tisza István térre és az oda torkolló utcákra nyíló telkek körülke-rítését. Néhány telektulajdonos a felhívás-nak eleget is tett, de most több kérvény ér-kezett a polgármesteri hivatalhoz, hogy en-gedjék el a kerítések építését. A kérelmeket a város nem teljesítheti, mert egyrészt hát-ránvos helyzetbe kerülne azok, akik a felszólításnak már eleget tettek, másrészt a tér rendezése szempontjából is feltétlenül szükség van arra, hogy lehetőleg egységes stílusú kerítések határolják a most szabadon álló telkeket.

— Marótgutot ivott és meghalt egy három éves kislány. Németh Imréné debreceni föld-műves asszonyt gondatlanságból okozott em-berölés vétségével vádolta a debreceni kirá-lyi ügyészség. Ugyanis a múlt év június har-madikán Némethné három éves Imre nevű kislányt a könnyen hozzáférhetőn hagyott ma-rótgut edényből nagyobb mennyiséget ivott és pár nap múlva a klinikán kiszüvedett. A tegnapi tárgyaláson a törvénykezé Németh Imréné elítélte nyolc napi fogsázbüntetésre, azonban az ítélet végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette.

— Üvegezést, ablakok gittelését heti 1 P részlettelésre Tóth Gyula üvegező vállalata Boeskov-ter 2. (Demke mellett.) Telefonhívó 32-87.

— Már a gyermek-triciklét is lopiák. Dr. Salánky József városi tisztiorvos feljelentést tett a kapitányságon, mert Batthyány utca 22. szám alatt levő lakásának udvaráról el-loptak egy háromkerekes gyermek-triciklit. A különös biciklilopás ügyében megindult a nyomozás.

— **GYÁSZMISE IV. KÁROLY KIRÁLY LELKIÜDVÉÉRT.** A debreceni róm. katho-likus Szent Anna-templomban kedden, boldokult IV. Károly király Öfelsége halá-lának évfordulóján, délelőtt fél 10 órakor ünnepléves gyászmise lesz.

— **A Debreceni Húsupárosok Vigalmi Bi-zottsága** ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a Korona vendéglőben ülést tart. Tárgy: tiszt-újítás. Felkéri az elnökség a bizottság tag-jait, hogy minél nagyobb számban megie-lenni szíveskedjenek.

— **Férthezadnám** csinos, szigorúan erköl-csös, házias, szerény, gyermekesretető uno-kahúgomat 40 év körüli keresztény urhoz. Esetleges privát közvetítőt díjazok „Uri-leány” jellegű leveleket Hirdető Iroda Szeged — kérem küldeni.

— **Besurranó tolvai járt a Kossuth-utca-n.** Ambró Ilona tanítónő, Kossuth utca 41. sz. alatti lakására tegnap este tolvai surrant be és onnan elvitt egy tavaszi kabátot, valamint egy szoknyát. A tolvait a rendőrség keresi.

— **Vásárhírek.** A Budapesti Kertskedel-mi és Iparkamara — mint értesülünk — a Budapesti Nemzetközi Vásárt ez évben május 4-14-ig tartja meg. A vásár tehát május hó első péntekéig nyílik és 11 na-pig tart. A vásár vezetősége a vidékről es külföldről érkezett vásárlatókat számára igen jelentékeny utazási kedvezményeket biztosított.

— **A MANSz Vasútag-csoport** április hó 8-án este 7 órakor az Angol Királynő et-terében táncos tea-estet rendez. Azon ta-gok, kik házlásszonyi tisztséget vállaltak, asztalfoglalás végett fél 6 órakor jelenje-nek meg Elnökség.

— **Jó gitár- és bendzsó játékosok** jelen-kezzenek. Aki cnekelni is tud, előlvenh. Bethlen-u. 14. II. aító, d. e. 9-12, d. u. 2-5.

— **Cukrárszipárosok ülése.** Április 10-én, kedden délután 5 órakor a debreceni inartes-tület cukrász szakosztálya rendkívüli ülést tart igen fontos ügyekben. Ezen ülésre a szakosztály tagjait ezúton hívja meg és pon-tos megjelenésüket kéri az elnökség.

— **Könyvudonságokat** huszfilléért ol-vashatja hetenkint a Kultúra Antikvárium-ba, Szentanna 3.

**A legmodernebb könyv I
A legaktuálisabb téma I
A természetese megítélajodás I**

Hogyan kerülhetjük el a korai öregeledést?

Ezt a mindenki számára fontos könyvet írta:

Dr. KALDOR MIKLÓS,
„Siesta” sanatóriumi főorvos,

Az első kiadás, 10.000 példány, rövid idő altt elfogyott. Most jelent meg a II. kiadás.

ÁRA: 3 PENGÓ.

Kapható a Debreceni Ujság fiók-kiadóhivatalában, József kir. herceg-utca 2. szám.

— **Evangelikus konfirmáció.** Az evange-likus tanulók konfirmációi oktatása a jövő héten elkezdődik. Jelenkezni lehet holnap, hétfőn és kedden délelőtt a lelkeszi hiva-talban (Miklós u. 3. szám)

— **A MANSz Erzsébet vegyeskar** tagjai ma, vasárnap délután 4 órakor társas ösz-szeüveletet tartanak az Angol Királynő zold termében. A dalkör tagjait, valamint azok hozzátartozóit szeretettel várjuk s megie-lésüket feltétlenül kériük. Elnökség.

— **NINCS JOBB HAZIBARÁT** az „IGMÁNDI” víznél, azért legyen minden háztartásban kéznél.

— **Ch. Percezel Carola** és Adler René táncintézetében új gyermek táncsoport kezdődik. Befratkozni lehet egész nap. Piac utca 59

— **A SZOVJET ÉS A HARANGOZÁS.** Megdöbentő híre érkezett most annak, hogy Oroszországban a szovjet milyen vakmerő eszközökkel dolgozik a kereszt-tyén alkalmak elnyomásán. A húsvéti ün-nepek egyházművelés teljesen betiltották a ha-rangozást, valamint azt, hogy az orosz alattvalók megünnepelhesék a húsvétot. Az egész szovjet területén egyedül Moszk-vában egy templomban engedték meg az egyik külföldi kolóniában a húsvéti isten-tiszteletet, de a szovjet nagyon szigorúan ellenőrizte, hogy az istentiszteleten kizáró-lag külföldiek vegyenek részt. Nemcsoda, hogy a szovjet urai rettegnek a harang-zúgástól, mert tudják, hogy egyszer mégis csak félre verik a harangot az ő fejük felett.

